

Draft

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, XXX
[...] (2012) XXX draft

OSNUTEK

Smernice Evropske unije za uporabo pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij

Smernice Evropske unije za uporabo pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij

1. UVOD

- (1) Širokopasovna povezljivost je strateškega pomena za evropsko rast in inovacije v vseh gospodarskih panogah ter za socialno in teritorialno kohezijo. Strategija Evropa 2020 poudarja pomen postavitve širokopasovnih omrežij kot del strategije EU za rast v prihodnjem desetletju in določa ambiciozne cilje za njihov razvoj. Evropska digitalna agenda¹, ki spada med vodilne pobude te strategije, priznava socialno-ekonomske koristi širokopasovnih omrežij in njihov pomen za konkurenčnost, socialno vključenost in zaposlovanje. Izpolnitev cilja strategije Evropa 2020 glede pametne, trajnostne in vključujoče rasti je odvisna tudi od zagotovitve razširjenega in cenovno dostopnega dostopa do infrastrukture in storitev za internet velikih hitrosti. Uspešno financiranje kakovostne in cenovno dostopne širokopasovne infrastrukture je za Evropo pomemben dejavnik za krepitev konkurenčnosti in inovacij, zagotovitev delovnih mest za mlade, preprečevanje selitev gospodarskih dejavnosti in spodbujanje tujih naložb. V okviru Evropske digitalne agende je bil ponovno potrjen cilj strategije Evropa 2020, da se do leta 2013 vsem Evropejcem zagotovijo osnovne širokopasovne storitve, poleg tega pa naj bi agenda omogočila, da bo do leta 2020 (i) vsak Evropejec dobil dostop do spletnih povezav veliko večjih hitrosti, ki bi presegle 30 Mb/s, in (ii) 50 ali več odstotkov evropskih gospodinjstev naročenih na spletne povezave hitrosti nad 100 Mb/s.
- (2) Po ocenah naj bi bile za doseg cilja glede hitrosti dostopa nad 30 Mb/s² potrebne naložbe v višini do 60 milijard EUR, glede uporabe povezav hitrosti nad 100 Mb/s³ za vsaj 50 % evropskih gospodinjstev pa do 270 milijard EUR. Te naložbe bodo zagotovili predvsem komercialni investitorji. Vendar pa ciljev Evropske digitalne agende ne bo mogoče doseči brez podpore javnih sredstev. Zato so države članice v okviru Evropske digitalne agende pozvane k uporabi javnega financiranja v skladu s pravili EU o konkurenci in državni pomoči, da bi dosegle pokritost, hitrost ter cilje, ki so določeni v strategiji Evropa 2020⁴. Povpraševanje po storitvah, ki zahtevajo velike zmogljivosti, naj bi se v prihodnosti povečalo zaradi nadaljnjega razvoja računalništva v oblaku, večje

---

¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Evropska digitalna agenda (COM(2010) 245 final).

² Glej Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – Evropske širokopasovne povezave: naložbe v rast, ki jo poganja digitizacija (COM(2010) 472 final).

³ Dejanski naložbeni stroški so lahko občutno nižji, odvisno od možnosti ponovne uporabe obstoječih (pasivnih) infrastruktur ter od razvoja trga, tehnologije in zadevne zakonodaje.

⁴ Poglavlje 2.4.3, ključni ukrep št. 8.

Draft

uporabe tehnologij neposredne povezave, socialnih omrežij in storitev videa na zahtevo.

- (3) Sektor elektronskih komunikacij je bil temeljito liberaliziran in zdaj zanj veljajo sektorski predpisi. Regulativni okvir EU za elektronske komunikacije obravnava tudi vprašanja, povezana s širokopasovnim dostopom⁵. Kar zadeva obstoječa širokopasovna omrežja, so trenutno v vseh državah članicah grosistični trgi predmet predhodne regulacije. Izkazalo se je, da regulativni pristop uspešno spodbuja konkurenčne trge in naložbe ter povečuje izbiro potrošnikov. Največjo pokritosti s širokopasovnimi omrežji in največjo uporabo teh omrežij imajo tako na primer države članice s konkurenco na področju infrastrukture in učinkovitimi predhodnimi regulacijami za spodbujanje konkurence na področju storitev. Za nadaljnji razvoj širokopasovnih omrežij in zlasti dostopovnih omrežij naslednje generacije je še vedno potrebno posredovanje nacionalnih regulativnih organov, zlasti zaradi njihovega položaja in vloge v sektorju elektronskih komunikacijskih storitev.
- (4) Zato je toliko bolj pomembno, da se javna sredstva v tem sektorju uporabljajo premišljeno in da Komisija zagotavlja, da državna pomoč dopolnjuje naložbe tržnih akterjev, ne pa da jih nadomešča. Vsako državno posredovanje bi moralo v največji možni meri omejiti tveganje izrinjanja zasebnih naložb, spreminjanja spodbud za komercialne naložbe in nesprijemljivo velikega izkrivljanja konkurence.
- (5) V sporočilu o posodobitvi področja državnih pomoči Komisija ugotavlja, da bi bilo treba politiko državnih pomoči osredotočiti na zagotavljanje pomoči, ki je dobro oblikovana ter ciljno usmerjena v ugotovljene tržne nepopolnosti in cilje skupnega interesa⁶. Ukrepi državne pomoči lahko pod nekaterimi pogoji odpravijo tržne nepopolnosti ter s tem izboljšajo učinkovito delovanje trgov in okrepijo konkurenčnost. Če trgi sicer dajejo učinkovite rezultate, vendar ti z vidika kohezijske politike veljajo za nezadovoljive, se lahko državna pomoč uporabi tudi za doseganje bolj zaželenih in uravnoveženih tržnih rezultatov. Dobro ciljno usmerjeno državno posredovanje na področju širokopasovnih omrežij lahko zlasti prispeva k zmanjšanju „digitalne ločnice“⁷ med območji ali regijami, v katerih so na voljo cenovno dostopne in konkurenčne širokopasovne storitve, in tistimi, v katerih takih storitev ni.
- (6) Če pa bi se državna pomoč za širokopasovna omrežja uporabljala na območjih, na katerih bi komercialni vlagatelji verjetno vlagali ali so že vlagali, bi to lahko resno ogrozilo njihove spodbude, da bi v širokopasovna omrežja sploh vlagali. V takih primerih lahko državna pomoč za širokopasovna omrežja negativno vpliva na zastavljeni cilj. Namen nadzora državne pomoči na področju širokopasovnih

---

⁵ Glej člen 12(4) Direktive 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) (UL L 108, 24.4.2002, str. 33), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/140/ES (direktiva za boljšo pravno ureditev) (UL L 337, 18.12.2009, str. 37) in Uredbo (ES) št. 544/2009 (UL L 167, 29.6.2009, str. 12).

⁶ Sporočilo Komisije o posodobitvi področja državnih pomoči EU, Bruselj, 8.5.2012 (COM(2012) 209 final).

⁷ Izraz „digitalna ločnica“ se najpogosteje uporablja za opredelitev vrzeli med posamezniki in skupnostmi, ki imajo dostop do informacijskih tehnologij, in tistimi, ki ga nimajo. Vzrokov za to digitalno ločnico je več, vendar je najpomembnejši pomanjkanje ustreznih širokopasovne infrastrukture. Z vidika regionalne razsežnosti je stopnja urbanizacije pomemben dejavnik dostopa in uporabe IKT. Na redko poseljenih območjih v celotni Evropski uniji je razširjenost interneta zato še vedno veliko manjša.

Draft

omrežij je torej zagotoviti, da bosta z ukrepi državne pomoči doseženi višja stopnja pokritosti s širokopasovnimi omrežji in večja gostota omrežnih povezav oziroma da bosta ta stopnja in gostota doseženi hitreje kot brez pomoči, obenem pa podpirati kakovostnejše in dostopnejše storitve ter naložbe, ki krepijo konkurenčnost, in zagotoviti, da pozitivni učinki pomoči prevladajo nad izkrivljanjem konkurence.

- (7) Večina držav članic je upoštevala poziv Komisije v okviru Evropske digitalne agende in razvila nacionalno strategijo za razvoj širokopasovnih omrežij, da bi v svoji državi dosegla cilje Evropske digitalne agende. Večina teh strategij predvideva uporabo javnih sredstev za razširitev pokritosti s širokopasovnimi omrežji na območja, na katerih komercialni operaterji nimajo nobenih spodbud za naložbe, in za pospešitev postavitve omrežij z izredno hitrim dostopom naslednje generacije.
- (8) V teh smernicah so povzeta načela politike Komisije pri uporabi pravil o državni pomoči iz Pogodbe za ukrepe, ki podpirajo postavitve širokopasovnih omrežij na splošno (poglavje 2), pojasnjena pa je tudi uporaba teh načel pri ocenjevanju ukrepov pomoči, ki podpirajo hitro postavitve osnovnih širokopasovnih omrežij in omrežij velikih hitrosti ter dostopovnih omrežij naslednje generacije (poglavje 3). Komisija bo smernice uporabila pri oceni državne pomoči za širokopasovna omrežja, s čimer bo povečala pravno varnost in preglednost svojega postopka odločanja.

2. GLAVNA NAČELA POLITIKE KOMISIJE NA PODROČJU DRŽAVNE POMOČI ZA ŠIROKOPASOVNA OMREŽJA

2.1. Uporaba pravil o državni pomoči

- (9) V skladu s členom 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije („PDEU“) je „vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgovom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami“. Iz tega sledi, da se ukrep obravnava kot državna pomoč, če so izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji: (a) ukrep se financira iz državnih sredstev, (b) ukrep podjetjem zagotavlja gospodarsko prednost, (c) prednost je selektivna, (č) ukrep izkrivlja ali bi lahko izkrivljal konkurenco, (d) ukrep vpliva na trgovino med državami članicami.

2.2. Člen 107(1) PDEU: prisotnost pomoči

- (10) **Uporaba državnih sredstev:** obstaja več oblik prenosa državnih sredstev, na primer neposredne dotacije, znižanje davkov⁸, ugodna posojila ali druge vrste preferencialnih pogojev financiranja. Državna sredstva so prav tako vključena, če država zagotovi plačilo v naravi, na primer naložbe v postavitve (dela) širokopasovne infrastrukture. Državna sredstva se lahko uporabijo⁹ na nacionalni,

---

⁸ Glej na primer Odločbo Komisije N 398/2005 – Madžarska, Razvojna davčna ugodnost za širokopasovne storitve.

⁹ Sredstva javnega podjetja pomenijo državna sredstva v smislu člena 107 Pogodbe, ker javni organi ta sredstva nadzirajo. Sodba Sodišča z dne 16. maja 2002 v zadevi Francija proti Komisiji (C-482/99, Recueil,

Draft

regionalni ali lokalni ravni. Državna pomoč so tudi sredstva iz evropskih skladov, kot sta Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja in Evropski sklad za regionalni razvoj¹⁰, če jih država članica upravičencu dodeli z uporabo lastne diskrecijske pravice¹¹.

- (11) **Podjetje:** državni ukrepi, ki podpirajo naložbe v širokopasovna omrežja, običajno zajemajo opravljanje gospodarske dejavnosti, kot so izgradnja, upravljanje in zagotavljanje dostopa do širokopasovne infrastrukture. Poleg tega lahko država članica sama izvaja gospodarsko dejavnost, če upravlja in izkorišča širokopasovno infrastrukturo (ali njene dele), na primer prek podjetja v njeni lasti ali v okviru državne uprave. Gospodarska dejavnost je tudi izgradnja širokopasovne infrastrukture z namenom njenega komercialnega izkoriščanja v prihodnosti – če je z njim neločljivo povezana – s strani države ali tretjih operaterjev¹². Postavitev širokopasovnega omrežja za nekomercialne namene ne pomeni nujno državne pomoči¹³, ker izgradnja omrežja ne daje prednosti nobenemu podjetju¹⁴. Če pa se tako omrežje pozneje odpre za uporabo vlagateljem v širokopasovna omrežja ali operaterjem takih omrežij, gre verjetno za državno pomoč¹⁵.
- (12) **Prednost:** pomoč se navadno dodeli neposredno vlagateljem v omrežje, ki so večinoma izbrani s konkurenčnim razpisnim postopkom. Kadar prispevek države ni zagotovljen pod običajnimi tržnimi pogoji in se zato skladno z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu (glej točko 16 spodaj) šteje kot državna pomoč, uporaba razpisnega postopka zagotavlja, da je vsaka pomoč omejena na najmanjši znesek, potreben za posamezen projekt, vendar ne izključuje pomoči, saj javni organ izbranemu ponudniku kljub temu zagotovi subvencijo (na primer v smislu „financiranja vrzeli“ ali prispevka v naravi), poleg tega pa je namen takega postopka prav izbira upravičenca do pomoči. Finančna podpora bo izbranemu ponudniku omogočila opravljanje komercialne dejavnosti pod pogoji, ki na trgu sicer ne bi bili na voljo. Poleg neposrednega prejemnika pomoči lahko med

---

str. I-4397). V skladu s to sodbo bo treba nadalje oceniti, ali se financiranje prek javnega podjetja lahko pripiše državi.

¹⁰ Uredba št. 1698/2005 z dne 20. septembra 2005 o podpori za razvoj podeželja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) (UL L 277, 21.10.2005, str. 1), Uredba št. 1080/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. julija 2006 o Evropskem skladu za regionalni razvoj in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1783/1999 (UL L 210 31.7.2006, str. 1), Uredba št. 1083/2006 z dne 11. julija 2006 o splošnih določbah o Evropskem skladu za regionalni razvoj, Evropskem socialnem skladu in Kohezijskem skladu in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1260/1999 (UL L 210, 31.7.2006, str. 25).

¹¹ Glej na primer Odločbo Komisije v zadevi N 157/2006 – Združeno kraljestvo, Projekt za širokopasovni dostop „Digital Region“ v južnem Yorkshiru. Sodišče je potrdilo, da se lahko finančna sredstva, ki so pod stalnim javnim nadzorom in s tem na voljo pristojnim nacionalnim organom, štejejo kot državna pomoč. Glej sodbo Sodišča z dne 16. maja 2000 v zadevi Francija proti Ladbroke Racing Ltd in Komisiji (C-83/98 P, Recueil, str. I-3271, točka 50).

¹² Sodba Splošnega sodišča z dne 24. marca 2011 v zadevah Freistaat Sachsen in drugi proti Komisiji (T-443/08 in T-455/08, točke 93 do 95 [še nista objavljeni]).

¹³ Glej na primer Odločbo Komisije v zadevi NN 24/2007 – Češka, Mestno brezžično omrežje v Pragi.

¹⁴ Podobno v primeru, da je omrežje zgrajeno ali da so širokopasovne storitve naročene za zadovoljitev lastnih potreb javne uprave, tak ukrep v nekaterih okoliščinah morda ne daje prednosti gospodarskim podjetjem. Glej Odločbo Komisije v zadevi N 46/2007 – Združeno kraljestvo, Shema za omrežje javnega sektorja v Walesu.

¹⁵ Odločba Komisije v zadevi SA.31687 (N 436/2010) – Italija, Širokopasovna omrežja v Furlaniji–Julijski krajini (Projekt Hermes) in zadevi N 407/2009 – Španija, Xaraxa Oberta.

Draft

posredne upravičence spadajo tudi tretji operaterji, ki pridobijo grosistični dostop do subvencionirane infrastrukture¹⁶.

- (13) **Selektivnost:** državni ukrepi za podporo postavitvi širokopasovnih omrežij so po svoji naravi selektivni, ker so namenjeni vlagateljem v širokopasovna omrežja in tretjim operaterjem, ki so dejavni samo v nekaterih segmentih celotnega trga storitev elektronskih komunikacij. Kar pa zadeva poslovne končne uporabnike subvencioniranega omrežja¹⁷, ukrep ni nujno selektiven, če je dostop do subvencionirane infrastrukture odprt vsem gospodarskim sektorjem. Selektivnost obstaja, kadar je postavev širokopasovnega omrežja posebej namenjena določenim poslovnim uporabnikom, na primer če se državna pomoč uporabi za postavitev širokopasovnega omrežja v korist vnaprej določenim podjetjem, ki niso izbrana na podlagi splošnih meril, ki se uporabljajo za celotno območje, ki je v pristojnosti organa, ki dodeljuje pomoč¹⁸.
- (14) **Izkrivljanje konkurence:** v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče) finančna podpora ali podpora v naravi izkrivlja konkurenco, če okrepi položaj podjetja v primerjavi z drugimi podjetji¹⁹. Zaradi pomoči, dodeljene konkurenčnemu podjetju, se lahko obstoječim operaterjem zmanjša zmogljivost ali pa se potencialni operaterji lahko odločijo, da ne bodo vstopili na nov trg ali geografsko območje. Verjetnost za povečanje izkrivljanja konkurence je večja, če ima upravičenec do pomoči tržno moč. Kadar ima prejemnik pomoči že prevladujoč položaj na trgu, lahko ukrep pomoči to prevlado še okrepi, saj še dodatno zmanjša konkurenčni pritisk, ki ga lahko izvajajo njegovi konkurenti.
- (15) **Vpliv na trgovino:** če državni ukrep lahko vpliva na ponudnike storitev iz drugih držav članic, vpliva tudi na trgovino, ker si operaterji in ponudniki storitev na trgih elektronskih komunikacijskih storitev (grosistični in maloprodajni trgi širokopasovnih storitev) konkurirajo²⁰.

2.2.1. Odsotnost pomoči: uporaba načela vlagatelja v tržnem gospodarstvu

- (16) V členu 345 PDEU je določeno, da ta „pogodba v ničemer ne posega v lastninskopravno ureditev v državah članicah“. V skladu z sodno prakso Sodišča iz načela enakega obravnavanja izhaja, da kapitala, ki ga država neposredno ali posredno da na voljo podjetju v normalnih tržnih pogojih, ni mogoče obravnavati kot državno pomoč. Če kapitalska udeležba ali dokapitalizacija s strani javnega vlagatelja niti dolgoročno ne vključuje zadostnih možnosti za donosnost, je treba

¹⁶ Koristi subvencije se verjetno vsaj delno prenesejo na tretje operaterje, tudi če plačajo nadomestilo za grosistični dostop. Grosistične cene so dejansko pogosto regulirane. Regulacija cen pa pomeni nižje cene, kot bi jih grosistični ponudnik sicer lahko dosegel na trgu (in bi lahko bile monopolne, če ne bi bilo konkurence z drugimi omrežji). Kadar cene niso regulirane, mora grosistični ponudnik v vsakem primeru zagotoviti cene, primerljive s tistimi, ki se uporabljajo na drugih, konkurenčnejših območjih (glej točko 1.6), kar bo verjetno prav tako povzročilo nižje cene, kot bi jih sicer dosegel na trgu.

¹⁷ Subvencije za rezidenčne uporabnike ne spadajo v področje uporabe člena 107(1) PDEU.

¹⁸ Primer za to bi bila pomoč za poslovna okrožja; glej na primer Odločbo Komisije v zadevi N 626/2009 – Italija, Dostopovna omrežja naslednje generacije za industrijska okrožja v provinci Lucca.

¹⁹ Sodba Sodišča (šesti senat) z dne 7. marca 2002 v zadevi Italija proti Komisiji (C-310/99, Receuil, str. I-02289, točka 65).

²⁰ Glej Odločbo Komisije v zadevi N 237/2008 – Nemčija, Podpora za širokopasovno omrežje v Spodnji Saški.

Draft

tak ukrep obravnavati kot pomoč v smislu člena 107 PDEU in njeno združljivost s skupnim trgom oceniti le na podlagi meril iz navedene določbe²¹.

- (17) Komisija je v svoji odločbi v zvezi z mestom Amsterdam proučila uporabo načela zasebnega vlagatelja pod tržnimi pogoji na področju širokopasovnih omrežij²². Kot je poudarjeno v tej odločbi, je treba skladnost javne naložbe s tržnimi pogoji natančno in celovito dokazati s precejšnjo udeležbo zasebnih vlagateljev ali dobrim poslovnim načrtom za zadostno donosnost naložb. Če v projektu sodelujejo zasebni vlagatelji, je osnovni pogoj, da prevzamejo poslovno tveganje, povezano z naložbo, pod enakimi pogoji kot javni vlagatelj. To velja tudi za druge oblike državne pomoči, kot so ugodna posojila ali jamstva²³.

2.2.2. Državna pomoč za postavitev širokopasovnega omrežja kot storitev splošnega gospodarskega pomena – sodba *Altmark* in združljivosti pomoči na podlagi člena 106(2) PDEU

- (18) V nekaterih primerih države članice lahko menijo, da je treba zagotavljanje širokopasovnih omrežij obravnavati kot opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (v nadaljnjem besedilu: SSGP) v smislu člena 106(2) PDEU²⁴. Pri oceni financiranja storitev splošnega gospodarskega pomena je treba upoštevati Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena²⁵. Ta pravila se uporabljajo tudi za državno pomoč za postavitev širokopasovnih omrežij. V nadaljevanju je ponazorjena zgolj uporaba teh načel v sektorju širokopasovnih omrežij.
- (19) Na podlagi sodne prakse Sodišča lahko, če so izpolnjeni štirje glavni pogoji (splošno imenovani merila *Altmark*), državna podpora za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena ne spada v področje uporabe člena 107(1) PDEU²⁶. Ti štirje pogoji so: (a) upravičenec do mehanizma državne podpore za SSGP mora biti uradno pooblaščen za zagotavljanje in izvajanje SSGP, obveznosti pa morajo biti jasno določene; (b) parametre za izračun nadomestila je treba

²¹ Sodba Sodišča z dne 21. marca 1991 v zadevi Italija proti Komisiji (C-303/88, Recueil, str. I-1433, točke 20–22).

²² Odločba Komisije z dne 11. decembra 2007 v zadevi C 53/2006, Nizozemska, Citynet Amsterdam – državna pomoč mestne občine Amsterdam za amsterdamsko omrežje steklenih vlaken zaradi naložbe v omrežje FTTH (omrežje kablov iz steklenih vlaken do doma) (UL L 247, 16.9.2008, str. 27).

²³ Obvestilo Komisije o uporabi členov 87 in 88 Pogodbe ES za državno pomoč v obliki poroštev (UL C 155, 20.6.2008, str. 10) in popravek obvestila (UL C 244, 25.9.2008, str. 32).

²⁴ V skladu s sodno prakso je treba podjetjem, ki so pooblaščenca za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, tako nalogo dodeliti z aktom javnega organa. Zato se lahko operater pooblasti za opravljanje storitve splošnega gospodarskega pomena s podelitvijo koncesije za opravljanje javne storitve; glej sodbo Sodišča prve stopnje z dne 13. junija 2000 v združenih zadevah EPAC – Empresa para a Agroalimentação e Cereais, SA proti Komisiji (T-204/97 in T-270/97, Recueil, str. II-2267, točka 126) in sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. junija 2005 v zadevi Fred Olsen, SA proti Komisiji (T-17/02, ZODl., str. II-2031, točke 186, 188 in 189).

²⁵ Sporočilo Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL C 8, 11.1.2012, str. 4).

²⁶ Glej sodbo Sodišča z dne 24. julija 2003 v zadevi Altmark Trans GmbH in Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (C-280/00, Recueil, str. I-7747 ; v nadaljnjem besedilu: sodba *Altmark*). Štelo se je, da so bili vsi štirje navedeni pogoji izpolnjeni; glej na primer Odločbo Komisije N 381/2004 – Francija, Projekt hitrega telekomunikacijskega omrežja v Pyrénées-Atlantiques, in Odločbo Komisije N 331/2008 – Francija, Nadomestilo za stroške za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena za postavitev in izkoriščanje širokopasovnega omrežja v departmaju Hauts-de-Seine.

Draft

objektivno in pregledno določiti vnaprej, da se prepreči možnost gospodarske prednosti, ki bi lahko podjetju, ki prejme pomoč, dajala prednost pred konkurenčnimi podjetji; (c) nadomestilo ne sme presegati zneska, potrebnega za pokritje vseh ali dela stroškov, nastalih pri opravljanju SSGP, ob upoštevanju zadevnih prejemkov in zmernega dobička za opravljanje teh obveznosti ter (č) če upravičenec ni izbran na podlagi postopka javnih naročil, ki omogoča opravljanje storitve po najnižji ceni za skupnost, je treba znesek dodeljenega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih tipično, dobro vodeno podjetje imelo pri opravljanju teh obveznosti, ob upoštevanju zadevnih prejemkov in zmernega dobička.

Storitve splošnega gospodarskega pomena in uporaba meril Altmark

Opredelitev storitev splošnega gospodarskega pomena

- (20) Komisija bo pri oceni, ali se financiranje nanaša na podporo za storitve splošnega gospodarskega pomena, izhajala iz stališča, da se vzpostavitev vzporedne konkurenčne javno financirane širokopasovne infrastrukture na območjih, kjer so zasebni vlagatelji že vlagali v infrastrukturo za širokopasovna omrežja (ali jo dodatno širijo) in že zagotavljajo konkurenčne širokopasovne storitve z zadostno pokritostjo, ne more šteti za SSGP v smislu člena 106 PDEU²⁷. Če pa je mogoče dokazati, da zasebni vlagatelji v bližnji prihodnosti²⁸ ne bodo mogli zagotoviti ustrezne pokritosti s širokopasovnim omrežjem za vse državljane ali uporabnike in bo zato znaten del prebivalstva ostal brez možnosti priključitve, se lahko podjetju, pooblaščenemu za opravljanje SSGP, dodeli nadomestilo za opravljanje javne storitve, če so izpolnjeni pogoji iz prej navedenega sporočila o SSGP. V tem okviru morajo imeti omrežja, ki jih je treba upoštevati pri oceni potrebe po SSGP, vedno primerljivo arhitekturo, torej morajo biti bodisi osnovna širokopasovna omrežja ali dostopovna omrežja naslednje generacije.
- (21) Države članice morajo zagotoviti, da širokopasovna infrastruktura, ki jo je treba postaviti, omogoča univerzalno povezljivost vsem uporabnikom na danem območju, tj. tako zasebnim kot tudi poslovnim uporabnikom. Podpora za omogočanje povezljivosti zgolj za poslovne uporabnike ne zadostuje²⁹.
- (22) Poleg tega obvezujoča narava nalog SSGP pomeni, da ponudnik načrtovanega omrežja ne bo mogel zavrniti grosističnega dostopa do infrastrukture po lastni presoji in/ali na diskriminatorni podlagi (ker na primer zagotavljanje storitev dostopa na določenemu območju ne bi bilo dobičkonosno).
- (23) Javno financirano omrežje, vzpostavljeno v okviru SSGP, mora biti na voljo vsem zainteresiranim operaterjem. Tako bi morala potrditev naročila SSGP za postavitev širokopasovnega omrežja temeljiti na zagotavljanju pasivne³⁰, nevtralne³¹ in odprte infrastrukture. Tako omrežje bi moralo prosilcem za dostop zagotoviti vse možne

²⁷ Skladno z načeli iz odstavkov 48 in 49 prej navedenega sporočila o SSGP.

²⁸ Pojem „bližnja prihodnost“ je treba skladno s točko 60 teh smernic razumeti kot triletno obdobje.

²⁹ Skladno z načelom iz točke 50 Sporočila o SSGP, navedenega v opombi 24. Glej tudi odločbi Komisije N 284/05 – Irska, Regionalni program na področju širokopasovnih povezav: fazi II in III programa Metropolitan Area Networks, in N 890/06 – Francija, Pomoč združenja občin Sicoval za širokopasovno omrežje.

³⁰ Pasivna infrastruktura je v osnovi fizična infrastruktura omrežij. Za opredelitev glej glosar.

³¹ Omrežje mora biti tehnološko nevtrarno, da prosilcem za dostop omogoča uporabo vseh razpoložljivih tehnologij za zagotavljanje storitev končnim uporabnikom.

Draft

oblike dostopa do omrežja in omogočiti učinkovito konkurenco na maloprodajni ravni, s čimer bi se končnim uporabnikom zagotovile konkurenčne in cenovno dostopne storitve³². Zato naj bi naročilo SSGP zajemalo le postavitev širokopasovnega omrežja z zagotavljanjem univerzalne povezljivosti in s tem povezanih storitev grosističnega dostopa, ne pa tudi maloprodajnih komunikacijskih storitev. Kadar je izvajalec naročila SSGP hkrati vertikalno integriran operater širokopasovnega omrežja, je treba zagotoviti ustrezne zaščitne ukrepe, da se preprečijo navzkrižje interesov, neupravičena diskriminacija in vse druge skrite posredne prednosti³³.

Akt o pooblastitvi

- (24) Glede na to, da je trg elektronskih komunikacij popolnoma liberaliziran, naročilo SSGP za postavitev širokopasovnega omrežja ne more biti oddano na podlagi odobritve izključne ali posebne pravice za ponudnika SSGP v smislu člena 106(1) PDEU.

Izračun nadomestila

- (25) Ponudnik SSGP bo morda moral za izpolnitev naročila univerzalne pokritosti postaviti omrežno infrastrukturo tako na nedonosnih kot tudi na donosnih območjih, na katerih so drugi operaterji morda že postavili lastne omrežne infrastrukture ali pa to načrtujejo v bližnji prihodnosti. Vendar bi moralo biti glede na posebnosti sektorja širokopasovnih omrežij v tem primeru nadomestilo dodeljeno zgolj za pokritje stroškov postavitve infrastrukture na nedonosnih območjih ob upoštevanju zadevnih prihodkov in zmernega dobička³⁴. Kadar naročilo SSGP za postavitev širokopasovnega omrežja ne pomeni postavitve infrastrukture v javni lasti, bi bilo treba uporabiti ustrezen nadzorni mehanizem in mehanizem za vračilo sredstev, tako da bi se z zadržanjem omrežja, ki se je financiralo iz javnih sredstev, v javni lasti tudi po izteku koncesije za SSGP preprečila dodelitev neupravičene prednosti ponudniku SSGP.

Ocenjevanje SSGP, kadar merila Altmark niso izpolnjena

- (26) Kadar štiri merila iz sodbe Altmark niso izpolnjena, vendar so izpolnjena splošna merila za uporabo člena 107(1) PDEU, nadomestilo za opravljanje javne storitve za postavitev širokopasovne infrastrukture pomeni državno pomoč in se zanj uporabljajo določbe iz členov 93, 106, 107 in 108 PDEU. V tem primeru bi bilo državno pomoč v obliki nadomestila za opravljanje javne storitve, dodeljenega določenim podjetjem, ki so pooblaščenca za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (skladno s točkami 20 do 24), še vedno mogoče

³² Skladno s točko 68 teh smernic.

³³ Taki zaščitni ukrepi bi morali vključevati zlasti obveznost ločenega računovodstva, lahko pa tudi vzpostavitev subjekta, ki je strukturno in pravno ločen od vertikalno integriranega operaterja. Tak subjekt bi bil moral biti odgovoren izključno za upoštevanje in izvajanje naročila SSGP, ki mu je bilo dodeljeno.

³⁴ Države članice morajo glede na posebnosti posameznega primera oblikovati najustreznejšo metodologijo, po kateri bo odobreno nadomestilo pokrilo le stroške izvedbe naročila SSGP na nedonosnih območjih ob upoštevanju zadevnih prihodkov in zmernega dobička. Dodeljeno nadomestilo bi lahko na primer temeljilo na primerjavi med prihodki od komercialnega koriščenja infrastrukture na donosnih območjih in prihodki komercialnega koriščenja infrastrukture na nedonosnih območjih. Ves presežni dobiček zmernega dobička, tj. dobiček, večji od povprečnega donosa kapitala v panogi za postavitev dane širokopasovne infrastrukture, bi se lahko namenil financiranju SSGP na nedonosnih območjih, preostali dobiček pa bi lahko bil del dodeljenega finančnega nadomestila.

Draft

obravnavati kot združljivo z notranjim trgov, če bi bila izpolnjena merila združljivosti, določena za izvajanje člena 106(2) PDEU.

- (27) Nadomestilo je lahko izvzeto iz zahteve po priglasitvi iz člena 108(3) PDEU, če so izpolnjene zahteve iz Sklepa Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena³⁵. Državna pomoč, ki ni zajeta v tej odločbi, se lahko razglasi za združljivo na podlagi člena 106(2) PDEU, če so izpolnjeni pogoji okvira Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve³⁶. Vendar pa je treba glede obeh ocen združljivosti opozoriti, da se za postavitve širokopasovnih omrežij uporabljajo zgoraj navedeni razmisleki o kakovosti opredelitve obveznosti opravljanja javne storitve (glej točke 20 do 24 zgoraj) skladno z veljavnimi pravili³⁷.

2.3. *Upravni in regulativni ukrepi za spodbujanje postavitve širokopasovnih omrežij, ki ne spadajo na področje uporabe pravil EU o državni pomoči*

- (28) Kot je pojasnjeno v Sporočilu Komisije o širokopasovnih povezavah³⁸, imajo države članice za pospeševanje postavitve širokopasovnih omrežij in zlasti omrežij NGA poleg zagotavljanja neposrednega financiranja za podjetja na voljo še druge vrste ukrepov. Ti ukrepi ne vključujejo nujno državne pomoči v smislu člena 107(1) PDEU.
- (29) Ker je velik del stroškov za postavitve optičnih omrežij namenjen gradbenim delom (na primer kopanje, polaganje kablov, napeljave v zgradbah itd.)³⁹, se lahko države članice v skladu z regulativnim okvirom EU za elektronske komunikacije odločijo, da bodo za enostavnejši postopek pridobivanja služnostnih pravic na primer zahtevale, da omrežni operaterji usklajujejo gradbena dela in/ali dajo na voljo del svoje infrastrukture. Prav tako lahko države članice odredijo, da je treba pri vseh novih gradnjah (vključno z novimi vodnimi, energetskimi, prometnimi ali kanalizacijskimi omrežji) in/ali zgradbah vgraditi optične priključke⁴⁰. Centralizirana evidenca obstoječe (subvencionirane ali druge) infrastrukture, ki lahko vključuje tudi načrtovana dela, lahko pomembno prispeva k podpori

---

³⁵ UL L 7, 11.1.2012, str. 3.

³⁶ UL C 8, 11.1.2012, str. 15.

³⁷ Glej točko 48 Sporočila Komisije o uporabi pravil Evropske unije o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL C 8, 11.1.2012, str. 4). Glej tudi Odločbo Komisije N 196/2010 – Estonija, Vzpostavitev trajnostne infrastrukture, ki omogoča širokopasovno internetno povezavo po vsej Estoniji (projekt EstWin).

³⁸ Glej opombo 2.

³⁹ V primeru postavitve omrežij FTTH (Fibre to the Home) lahko ti stroški znašajo 70 % skupnih stroškov naložbe.

⁴⁰ Vendar lahko javno financiranje takih del kljub temu spada v okvir pomoči iz člena 107(1) PDEU. Glej tudi Odločbo N 383/2009 – Nemčija, Sprememba Odločbe N 150/2008 – Širokopasovna omrežja na podeželskih območjih Saške. To je eden redkih primerov, ko splošna gradbena dela, kot je vzdrževanje cest, ne pomenijo nujno državne pomoči. Ukrepi, ki so jih sprejeli nemški organi, so pomenili „splošna gradbena dela“, ki bi jih v vsakem primeru izvedla država v okviru vzdrževanja. Možnost, da se ob delih v okviru vzdrževanja cest postavijo še vodi in širokopasovna infrastruktura – in to na stroške operaterjev –, je bila javno objavljena in ni bila omejena na sektor širokopasovnih omrežij ali namenjena izrecno temu sektorju.

Draft

postavitve komercialnih širokopasovnih omrežij⁴¹. Obstoječa infrastruktura ne zadeva le telekomunikacijske infrastrukture, ampak tudi alternativne infrastrukture (odtočni kanali, vstopni jaški itd.) drugih panog (kot so javne službe)⁴².

2.4. Ocena združljivosti na podlagi člena 107(3) PDEU

- (30) Kadar državno posredovanje za podporo postavitvi širokopasovnega omrežja izpolnjuje pogoje iz poglavja 2, Komisija načeloma oceni njegovo združljivost na podlagi člena 107(3)(c) PDEU⁴³. Regionalni in lokalni organi uporabljajo različne modele posredovanj. Nekaj jih je opisanih v Prilogi. Razen teh lahko javni organi za podporo postavitvi širokopasovnih omrežij razvijejo tudi druge⁴⁴. Za vse vrste posredovanj se morajo uporabljati načela teh smernic, kakor je določeno v poglavjih 3.2 in 3.3⁴⁵.
- (31) Projekti državne pomoči za širokopasovna omrežja se lahko izvajajo na območjih, ki prejemajo pomoč, v smislu člena 107(3)(a) in (c) PDEU ter smernic o regionalni pomoči⁴⁶. V tem primeru se pomoč za širokopasovna omrežja lahko šteje kot pomoč za začetno naložbo v smislu smernic o regionalni pomoči. Če ukrep spada na področje uporabe smernic o regionalni pomoči⁴⁷ in predvidoma dodeljuje individualno ad hoc pomoč enemu podjetju ali pomoč, omejeno na eno področje dejavnosti, mora država članica dokazati, da so bili pogoji smernic o regionalni pomoči izpolnjeni. To predvsem pomeni, da zadevni projekt prispeva k skladni strategiji regionalnega razvoja ter da, ob upoštevanju lastnosti in obsega projekta, ne bo povzročil nesprejemljivega izkrivljanja konkurence⁴⁸.

---

⁴¹ Glej na primer nemški register širokopasovnih infrastruktur („Infrastrukturatlas“), ki ga vodi nacionalni regulativni organ, v okviru katerega si operaterji prostovoljno izmenjujejo informacije o infrastrukturah, ki so na voljo, in tistih, ki bi jih bilo mogoče ponovno uporabiti.

⁴² Opozoriti je treba, da imajo pristojni nacionalni organi skladno z regulativnim okvirom EU za elektronske komunikacijske storitve možnost, da od podjetij zahtevajo potrebne informacije, na podlagi katerih lahko v sodelovanju z nacionalnimi regulativnimi organi pripravijo natančno evidenco o vrsti, razpoložljivosti in zemljepisni legi elementov in objektov omrežja ter jo dajo na voljo zainteresiranim stranem. Glej člen 12(4) Direktive evropskega parlamenta in Sveta 2002/21/ES z dne 7. marca 2002 o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva), kakor je bila spremenjena z Direktivo 2009/140/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009.

⁴³ Seznam vseh odločb Komisije, sprejetih na podlagi pravil o državni pomoči na področju širokopasovnih omrežij je na voljo na naslovu http://ec.europa.eu/competition/sectors/telecommunications/broadband_decisions.pdf.

⁴⁴ Posojila (v nasprotju z dotacijami) so na primer lahko koristna protiutež pomanjkanju posojil za dolgoročne infrastrukturne naložbe.

⁴⁵ To ne vpliva na morebitno uporabo smernic o regionalni pomoči, kakor je navedeno v točki 32 zgoraj.

⁴⁶ Smernice o državni regionalni pomoči za 2007–2013 (UL C 54, 4.3.2006, str. 13).

⁴⁷ Vendar je v številnih primerih, ki jih je Komisija doslej proučila, ozemlje, ki ga zajema priglašeni ukrep, vključevalo tako področja, ki prejemajo pomoč, kot tudi druga, zato Komisija ni mogla izvesti ocene na podlagi smernic o regionalni pomoči. Poleg tega lahko intenzivnost pomoči pogosto presega dovoljeno zgornjo mejo za regionalno pomoč na takih območjih.

⁴⁸ Državna pomoč za širokopasovna omrežja, odobrena na podlagi smernic o regionalni pomoči, mora v vsakem primeru zagotavljati, da (i) je pomoč dodeljena samo na območjih, na katerih niso na voljo nobene primerljive infrastrukture, in (ii) subvencionirana omrežja zagotavljajo grosistični dostop vsem tretjim operaterjem na odprti in nediskriminacijski osnovi. Glej na primer Odločbo Komisije v zadevi N 405/2008 – Poljska, Regionalna shema pomoči za naložbe v energetske, telekomunikacijske, raziskovalne in razvojne infrastrukture ter zdraviliško terapevtiko.

Draft

2.4.1. Preskus izravnave in njegova uporaba pri pomoči za postavitve širokopasovnega omrežja

- (32) Komisija za oceno na podlagi člena 107(3)(c) PDEU tehta pozitiven učinek ukrepa pomoči pri doseganju cilja skupnega interesa in njegove možne negativne stranske učinke, kot je izkrivljanje trgovine in konkurence.
- (33) Pri uporabi tega preskusa izravnave bo Komisija obravnavala naslednja vprašanja:
- (a) Ali je ukrep pomoči usmerjen v natančno opredeljen cilj skupnega interesa, tj. ali predlagana pomoč obravnava tržno nepopolnost ali drug cilj?
  - (b) Ali je pomoč ustrezno zasnovana za doseg cilja skupnega interesa? Pri tem je treba zlasti proučiti:
    - (i) Ali je državna pomoč ustrezen instrument politike, tj. ali obstajajo drugi, primernejši instrumenti?
    - (ii) Ali obstaja spodbujevalni učinek, tj. ali pomoč spremeni ravnanje podjetij?
    - (iii) Ali je ukrep pomoči sorazmeren, tj. ali bi lahko bila enaka sprememba v ravnanju dosežena z manj pomoči?
  - (c) Ali so izkrivljanje konkurence in učinki na trgovino omejeni, tako da je skupni učinek pozitiven?
- (34) Posamezni koraki preskusa izravnave na področju širokopasovnih omrežij so natančneje opisani v nadaljevanju.
- (a) *Cilj ukrepa*
- (35) O „tržni nepopolnosti“ govorimo, kadar trg brez posredovanja ne bi dal rezultatov, ki bi družbi zagotovili največjo možno blaginjo. To je lahko na primer, če ni nobenih družbeno donosnih naložb⁴⁹. V takih primerih lahko dodelitev državne pomoči ustvari pozitivne učinke, s prilagoditvijo spodbud podjetjem pa se lahko izboljša splošna učinkovitost. V sektorju širokopasovnih omrežij je ena od oblik tržne nepopolnosti povezana s pozitivnimi zunanjimi učinki. Taki zunanji učinki se pojavijo, kadar udeleženci na trgu ne internalizirajo celotne koristi svojih ukrepov. Razpoložljivost širokopasovnih omrežij na primer omogoča zagotavljanje več storitev in inovacije, ki bodo tako verjetno koristile več ljudem, in ne le neposrednim vlagateljem in naročnikom, priključenim na omrežje. Stanje na trgu tako ne bi omogočilo dovolj zasebnih naložb v širokopasovna omrežja.
- (36) Zaradi ekonomije gostote so širokopasovna omrežja na splošno bolj donosna na območjih, kjer je potencialna raven povpraševanja višja in zgoščena, tj. na gosto poseljenih območjih. Zaradi visokih stalnih stroškov naložb se z zmanjšanjem gostote prebivalstva stroški na enoto močno povečajo. Zato so širokopasovna omrežja običajno donosna le pri delu prebivalstva. Vendar pa, kot je potrjeno v

---

⁴⁹ Vendar dejstvo, da neko podjetje ne more prevzeti projekta brez pomoči, ne pomeni, da obstaja tržna nepopolnost. Na primer odločitev podjetja, da ne bo vlagalo v projekt z nizko donosnostjo ali v regijo z omejenim tržnim povpraševanjem in/ali majhno stroškovno konkurenčnostjo, morda ni znak tržne nepopolnosti, temveč je prej znak dobro delujočega trga.

Draft

Evropski digitalni agendi, razširjen in cenovno dostopen dostop do širokopasovnih omrežij ustvarja pozitivne zunanje učinke, ker lahko spodbuja rast in inovacije v vseh sektorjih gospodarstva. Kadar trg ne zagotavlja zadostne pokritosti s širokopasovnim omrežjem ali pogoji dostopa niso ustrezni, lahko državna pomoč pripomore k odpravi take tržne nepopolnosti.

- (37) Drugi možni cilj skupnega interesa se nanaša na lastniški kapital. Država se lahko za posredovanje odloči tudi zato, da bi odpravila socialne ali regionalne razlike, ki izhajajo iz tržnih rezultatov. V nekaterih primerih se lahko državna pomoč za širokopasovna omrežja uporabi tudi za doseganje ciljev enakosti, tj. kot način za izboljšanje dostopa do osnovnih sredstev komunikacije in udeležbe v družbi ter svobode izražanja za vse člane družbe, s čimer se izboljšata socialna in teritorialna kohezija.
- (38) Glede cilja skupnega interesa bo Komisija ocenila tudi, v kakšnem obsegu bo načrtovano posredovanje prispevalo k izpolnjevanju ciljev skupnega interesa, ki so pojasnjeni zgoraj in podrobneje opredeljeni v Evropski digitalni agendi. Pri uresničevanju ciljev Evropske digitalne agende je treba najti ravnovesje med željo, da se zagotoviti infrastruktura za zelo visoke hitrosti na mestnih območjih, ki bi se jim tako povečala konkurenčnost, in potrebo, da se prepreči nova digitalna ločnica na podeželskih območjih, ki bi ogrozila izpolnitev kohezijskih ciljev.

(b) Zasnova ukrepa

- (39) Javna posredovanja v podporo širokopasovnim omrežjem se lahko izvajajo na državni, regionalni ali občinski ravni⁵⁰. Različni ukrepi morajo biti usklajeni, da se preprečita podvajanje in neskladnost. Za zagotovitev skladnosti in usklajenosti lokalnih ukrepov je treba zagotoviti visoko raven preglednosti lokalnih pobud.
- (40) Zaželeno je, da države članice, kadar je to mogoče ter ob spoštovanju svojih pristojnosti in nacionalnih posebnosti, razvijejo nacionalne sheme, ki odražajo glavna načela, ki veljajo za javne pobude, in v njih navedejo najpomembnejše značilnosti načrtovanih omrežij⁵¹. Nacionalne okvirne sheme za razvoj širokopasovnih omrežij zagotavljajo skladnost pri porabi javnih sredstev, zmanjšujejo upravno breme za manjše organe, ki dodeljujejo pomoč, in pospešujejo izvajanje posameznih ukrepov pomoči. Poleg tega je zaželeno, da države članice na centralni ravni zagotovijo jasna navodila za izvajanje projektov širokopasovnih omrežij, ki se financirajo z državno pomočjo.
- (41) Pri oblikovanju ukrepov državne pomoči, ki spodbujajo konkurenco, v podporo širokopasovnim omrežjem je posebej pomembno sodelovanje nacionalnih regulativnih organov. Ti so si namreč zaradi svoje ključne vloge, ki izvira iz sektorskih predpisov, pridobili tehnično znanje in izkušnje⁵². Najprimerneje lahko podpirajo javne organe pri oblikovanju shem državnih pomoči ter svetujejo, zlasti

---

⁵⁰ Za občinsko in regionalno financiranje glej odločbe Komisije v zadevah SA 33420 (2011/N) – Nemčija, Širokopasovno omrežje LOHR am Main, in N 699/2009 – Španija, Desarrollo del programa de infraestructuras de telecomunicaciones en la Región de Murcia.

⁵¹ Države članice pogosto prigrasijo okvirne programe, v katerih je opisano, pod katerimi pogoji se lahko postavitev širokopasovnih omrežij financira z lokalnimi ali regionalnimi sredstvi. Glej na primer odločbe N 62/2010 – Finska, Pomoč za izgradnjo širokopasovnih omrežij velikih hitrosti na redko poseljenih območjih Finske, N 53/2010 – Nemčija, Zvezni okvirni program za podporo vodom, ali N 30/2010 – Švedska, Državna pomoč za širokopasovna omrežja v okviru programa razvoja podeželja.

⁵² Glej opombo 5.

Draft

pri določanju ciljnih območij. Prav tako bi lahko svetovali pri oblikovanju cen in pogojev grosističnega dostopa ter reševanju sporov med prosilci za dostop in operaterjem subvencionirane infrastrukture. Države članice naj bi nacionalnim regulativnim organom z zadostnimi sredstvi omogočile izvajanje take podpore. Če je potrebno, morajo države članice zagotoviti ustrezno pravno podlago za sodelovanje nacionalnih regulativnih organov pri projektih državne pomoči na področju širokopasovnih omrežij. Nacionalni regulativni organi bi morali v okviru razširjanja najboljših praks izdati smernice za lokalne organe, ki bi vključevale priporočila v zvezi z analizo trga, proizvodi na področju grosističnega dostopa in določanjem cen grosističnega dostopa⁵³.

- (42) Poleg sodelovanja nacionalnih regulativnih organov lahko koristne nasvete zagotovijo tudi nacionalni organi za konkurenco, zlasti v zvezi z velikimi okvirnimi shemami, kar lahko pripomore k vzpostavitvi enakih pogojev za vse operaterje, ki sodelujejo v razpisih, in prepreči, da bi se nesorazmerno velik delež državnih sredstev namenil enemu operaterju in s tem okrepil njegov (morda že prevladujoč) tržni položaj⁵⁴.
- (43) Za ustrezno zasnovano ukrepa mora biti državna pomoč skladno s preskusom izravnave tudi *ustrezen* instrument politike za reševanje tega problema. Predhodna regulacija v več primerih namreč olajša razvoj širokopasovnih omrežij v mestnih in gosteje poseljenih območjih, vendar morda ni zadosten instrument, ki bi omogočil zagotavljanje širokopasovnih storitev zlasti na manj pokritih območjih, kjer je s tem povezana donosnost naložb nizka⁵⁵. Podobno ukrepi na strani povpraševanja, ki spodbujajo širokopasovna omrežja (na primer kuponi za končne uporabnike), sicer lahko pozitivno vplivajo na gostoto povezav širokopasovnega omrežja, vendar ne morejo vedno odpraviti težav zaradi nezadostnih širokopasovnih omrežij⁵⁶. V nekaterih okoliščinah je dodelitev javnih sredstev morda edina možnost za izboljšanje nezadostne širokopasovne povezljivosti.
- (44) Glede *spodbujevalnega učinka* ukrepa je treba proučiti, ali se zadevne naložbe v širokopasovna omrežja ne bi izvedle v enakem časovnem obdobju tudi brez državne pomoči. Kadar ima operater določene obveznosti v zvezi z zajetjem ciljnega območja⁵⁷, lahko ni upravičen do državne pomoči, ker ta verjetno ne bi imela spodbujevalnega učinka.
- (45) Pri ocenjevanju *sorazmernosti* priglašениh ukrepov je Komisija opozorila na več pogojev, potrebnih za zmanjšanje zadevne državne pomoči na najmanjšo potrebno

---

⁵³ To bi povečalo preglednost, zmanjšalo upravno breme lokalnih organov in nacionalnim regulativnim organom omogočilo, da se izognejo preverjanju vsakega primera državne pomoči posebej.

⁵⁴ Glej na primer mnenje francoskega organa za konkurenco št. 12-A-02 z dne 17. januarja 2012 glede postavitve širokopasovnih omrežij velikih hitrosti (Avis n° 12-A-02 du 17 janvier 2012 relatif à une demande d'avis de la commission de l'économie, du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit).

⁵⁵ Glej na primer Odločbo Komisije N 473/2007 – Italija, Širokopasovne povezave za Zgornje Poadižje, in Odločbo N 570/2007 – Nemčija, Širokopasovna omrežja v podeželskih območjih dežele Baden-Württemberg.

⁵⁶ Glej Odločbo Komisije N 222/2006 – Italija, Pomoč za premostitev digitalne ločnice na Sardiniji.

⁵⁷ To se lahko na primer uporablja za operaterje mobilnih omrežij LTE (dolgoročni razvoj), ki morajo na podlagi svojih licenčnih pogojev zagotoviti določeno pokritost na ciljnem območju. Podobno velja, če operater z obveznostjo zagotavljanja univerzalne storitve prejme nadomestilo za javno storitev, saj se v tem primeru za financiranje istega omrežja ne sme dodeliti dodatna državna pomoč.

Draft

in možnega izkrivljanja konkurence, kakor je podrobneje razloženo v poglavjih, ki sledijo (glej zlasti poglavje 3.2.2).

(c) Omejevanje izkrivljanja konkurence in skupni učinek ukrepa

- (46) Skrbno oblikovana shema državne pomoči za širokopasovna omrežja bi morala zagotoviti, da je skupni učinek ukrepa pozitiven.
- (47) V tem okviru se učinek ukrepa državne pomoči lahko opiše kot sprememba dejavnosti glede na to, kar bi se zgodilo brez pomoči. Pozitivni učinki pomoči so neposredno povezani s spremembo ravnanja prejemnika. Na podlagi te spremembe bi morale biti mogoče doseči zeleni cilj skupnega interesa. V sektorju širokopasovnih omrežij pomoč posledično pomeni postavitev nove infrastrukture, ki je drugače ne bi bilo, in s tem zagotovitev dodatne zmogljivosti in hitrosti na trgu, pa tudi nižje cene in večjo izbiro za potrošnike ter večjo kakovost in inovacije.
- (48) Komisija bo pri oceni proučila, v kakšnem obsegu bi lahko subvencionirano omrežje zagotavljalo „veliko spremembo“ v smislu razpoložljivosti širokopasovnih povezav. „Velika sprememba“ se lahko dokaže, če zaradi javnega posredovanja (1) izbrani ponudnik zagotovi bistvene nove naložbe v širokopasovno omrežje⁵⁸ in (2) subvencionirana infrastruktura pomeni znatne nove zmogljivosti za trg v smislu razpoložljivosti in zmogljivosti širokopasovnih storitev⁵⁹.
- (49) Sprememba ravnanja prejemnika pomoči lahko ima tudi negativne učinke na konkurenco in trgovino. Pomen izkrivljanja konkurence se lahko oceni v smislu učinkov na konkurentne. Zaradi dodelitve pomoči se lahko konkurentom dejansko zmanjša donosnost predhodne naložbe, zato se lahko odločijo zmanjšati svoje prihodnje naložbe ali se celo povsem umakniti s trga⁶⁰. Poleg tega bi lahko v primeru, da ima prejemnik pomoči že prevladujoč položaj na trgu ali bi ga lahko dobil zaradi naložbe, financirane z državnimi sredstvi, ukrep pomoči oslabil konkurenčni pritisk, ki ga lahko izvajajo konkurenti.
- (50) Če tehtanje pokaže, da negativni učinki prevladujejo nad koristmi, lahko Komisija prepove pomoč ali zahteva popravne ukrepe v zvezi z zasnovano pomoči ali škodo za konkurenco.

---

⁵⁸ Na primer obrobne naložbe, ki se nanašajo samo na nadgradnjo aktivnih sestavnih delov omrežja, se ne bi smele šteti kot upravičene do državne pomoči. Podobno bi nekatere tehnologije za izboljšanje prenosa podatkov po bakrenih vodih (na primer tehnologija za preprečitev presluha) sicer lahko povečale zmogljivosti obstoječih omrežij, vendar večje naložbe v novo infrastrukturo zanje niso nujne, zato ne bi smele biti upravičene do državne pomoči.

⁵⁹ Nadgradnja osnovnega omrežja v širokopasovno dostopno omrežje naslednje generacije ali nadgradnja omrežja FTTC v širokopasovno omrežje ultra velikih hitrosti (ob upoštevanju strogih pogojev iz poglavja (76)(c)) bo verjetno pomenila veliko spremembo. Na območjih, na katerih so širokopasovna omrežja že prisotna, bi morala taka velika sprememba zagotoviti, da uporaba državne pomoči ne bo povzročila podvajanja obstoječe infrastrukture. Na primer, postavitev brezžičnega omrežja na območju, kjer je že prisotno mobilno omrežje, zaradi njunih podobnih tehničnih omejitev in omejitev glede topologije verjetno ne bi zagotovila znatnih novih zmogljivosti. Podobno majhna in postopna nadgradnja obstoječe infrastrukture za na primer s 6 Mb/s na 12 Mb/s verjetno ne bi prinesla dodatnih zmogljivosti storitev (in bi verjetno nesorazmerno zagotavljala prednost obstoječemu operaterju).

⁶⁰ Take učinke lahko imenujemo „izrinjanje“.

Draft

3. UPORABA NAČEL V PRIMERU DRŽAVNE POMOČI ZA OSNOVNA OMREŽJA IN DOSTOPOVNA OMREŽJA NASLEDNJE GENERACIJE

3.1. Vrste širokopasovnih omrežij

- (51) Za namene ocene državnih pomoči se v teh smernicah razlikuje med osnovnimi omrežji in dostopovnimi omrežji naslednje generacije.
- (52) Med osnovna širokopasovna omrežja lahko štejemo več različnih tehnoloških platform, vključno z ADSL (asimetričnim digitalnim naročniškim vodom), kabelskimi, mobilnimi, brezžičnimi in satelitskimi rešitvami.
- (53) Na trenutni stopnji tržnega in tehnološkega razvoja so dostopovna omrežja naslednje generacije žična dostopovna omrežja, ki jih v celoti ali delno sestavljajo optični elementi in lahko zagotavljajo storitve širokopasovnega dostopa z izboljšanimi lastnostmi (kot je večji pretok) v primerjavi s storitvami, ki se zagotavljajo prek obstoječih bakrenih omrežij⁶¹. Lahko zagotavljajo storitve zelo visokih hitrostih in podpirajo številne napredne digitalne konvergirane storitve. Zato so dostopovna omrežja naslednje generacije na trenutni stopnji tržnega in tehnološkega razvoja zlasti optična omrežja ali napredna nadgrajena kabelska omrežja⁶².
- (54) Pod ustreznimi pogoji lahko postopna nadgradnja obstoječe infrastrukture (na primer razširitev optične povezljivosti do vozlišč) vseeno koristno prispeva k doseganju ciljev glede „hitrosti“ iz Evropske digitalne agende, zlasti na območjih, na katerih postavitve popolnoma nove infrastrukture ne bi bila ekonomsko izvedljiva. Takšna začasna omrežja bi lahko bila stroškovno učinkovita in pomenila veliko spremembo v smislu razpoložljivosti širokopasovnih povezav na zapostavljenih območjih. Hitrost povezave je sicer pomembna značilnost dostopovnih omrežij naslednje generacije, vendar pa ni edina. Za prihodnost primerna dostopovna omrežja naslednje generacije, ki so primernejša za mestna območja, naj bi imela poleg določene hitrosti prenosa še vsaj naslednje značilnosti: (i) zagotavljajo večjo povezljivost, (ii) zagotavljajo možnosti simetričnih hitrosti in (iii) pomenijo trajnostni in ne-začasni tehnološki napredek, ker razširjajo optične kable do prostorov naročnikov in (iv) podpirajo konkurenco na podlagi infrastrukture. Dostopovna omrežja naslednje generacije na splošno pomenijo veliko spremembo v primerjavi s sedanjo generacijo tehnoloških rešitev in s tem omogočajo izboljšanje vseh vidikov širokopasovne tehnologije in storitev⁶³.
- (55) Zavedati se je treba, da naj bi dostopovna omrežja naslednje generacije dolgoročno nadomestila obstoječa osnovna širokopasovna omrežja, ne pa jih samo nadgradila.

⁶¹ Glej tudi Priporočilo Komisije 2010/572/EU z dne 20. septembra 2010 o reguliranem dostopu do dostopovnih omrežij naslednje generacije (NGA) (UL L 251, 25.9.2010, str. 35) (Priporočilo o omrežjih NGA). Na tej stopnji tehnološkega razvoja in razvoja trga se zdi, da niti tehnologije satelitskih niti mobilnih ali brezžičnih omrežij (vključno z LTE) ne morejo zagotavljati (simetričnih) širokopasovnih storitev zelo visoke hitrosti, in sicer zlasti zato, ker so te tehnološke rešitve „skupne“, torej so hitrosti odvisne od števila povezanih uporabnikov na območju, ki ga omrežje pokriva. Vendar pa bo Komisija glede na hiter razvoj tehnologije budno spremljala tehnološki napredek ter ustrezno spremenila opredelitev dostopovnih omrežij naslednje generacije, če se bodo tehnologije spremenile.

⁶² Z uporabo standarda za kabelske modeme „DOCSIS 3.0“ ali naprednejšega.

⁶³ Dostopovna omrežja naslednje generacije bodo imela ustrezno hitrost in zmogljivost, da bodo v prihodnosti lahko posredovala vsebine z visoko ločljivostjo, na zahtevo podpirala aplikacije, ki zahtevajo večjo pasovno širino, ter podjetjem ponudila cenovno dostopne simetrične širokopasovne priključke.

Draft

Ker dostopovna omrežja naslednje generacije zahtevajo drugačno omrežno arhitekturo ter ponujajo širokopasovne storitve, ki so bistveno kakovostnejše od sedanjih, in številne storitve, ki jih obstoječa širokopasovna omrežja ne bi mogla podpirati, se bodo v prihodnosti verjetno pojavile precejšnje razlike med območji, ki jih bodo pokrivala dostopovna omrežja naslednje generacije, in tistimi, ki jih ne bodo⁶⁴.

- (56) Države članice se lahko same odločijo za obliko posredovanja, pomembno je le, da je ta v skladu s pravili o državni pomoči. V nekaterih primerih se lahko odločijo za financiranje tako imenovanih omrežij naslednje generacije, tj. zalednih omrežij, ki ne dosegajo končnih uporabnikov. Zaledna omrežja so nujen vložek za maloprodajne operaterje telekomunikacijskih omrežij za zagotovitev storitev dostopa končnim uporabnikom. Te vrste omrežij lahko podpirajo tako osnovna omrežja kot tudi dostopovna omrežja naslednje generacije. Operaterji telekomunikacijskih omrežij se sami odločijo (za naložbeno odločitev) glede vrste zaključnega dela infrastrukture, ki jo želijo povezati z zalednim omrežjem⁶⁵. Javni organi se lahko odločijo tudi samo za izvedbo gradbenih del (na primer kopanja na javnih površinah, postavitve vodov) ter tako omogočijo, da zadevni operaterji (prej) postavijo elemente svojega omrežja.

3.2. Državna pomoč za osnovna širokopasovna omrežja

3.2.1. Razlikovanje med belimi, sivimi in črnimi lisami za osnovna širokopasovna omrežja

- (57) Za oceno tržne nepopolnosti in ciljev lastniškega kapitala se lahko razlikuje med dvema vrstama ciljnih območij. To razlikovanje je obrazloženo v nadaljevanju. Pri opredelitvi ciljnih območij se v primeru, da je javno posredovanje omejeno na zaledni del omrežja, v okviru ocene državne pomoči upoštevajo razmere na zalednih trgih kot tudi na trgih dostopa⁶⁶.
- (58) Različni standardi za utemeljitev javnega posredovanja na teh geografskih območjih so opisani spodaj.

„Bele lise“: spodbujanje ciljev teritorialne kohezije in gospodarskega razvoja

- (59) „Bele lise“ so območja, na katerih ni nobene širokopasovne infrastrukture niti ni verjetno, da bi bila ta v bližnji prihodnosti tam razvita. Cilja Komisije iz Evropske digitalne agende sta splošna pokritost z osnovnimi širokopasovnimi storitvami v EU do leta 2013 in hitrosti najmanj 30 Mb/s do leta 2020. Zato je treba prednostno zagotoviti pravočasne naložbe na območjih, ki še nimajo zadostne pokritosti. Komisija se zato strinja, da države članice z dodelitvijo finančne podpore za zagotavljanje širokopasovnih storitev na območjih, na katerih širokopasovna omrežja trenutno niso na voljo, uresničujejo konkretne cilje na področju kohezije in gospodarskega razvoja, zato je njihovo posredovanje verjetno v skladu s skupnim

⁶⁴ Če razlika med območjem, kjer je na voljo le ozkopasovni internet (klicna povezava), in območjem, kjer je na voljo širokopasovni dostop, danes pomeni, da je prvo območje bela lisa, je treba kot belo liso dostopovnih omrežij naslednje generacije obravnavati tudi območje, kjer ni širokopasovne infrastrukture naslednje generacije, čeprav je morda na voljo osnovna širokopasovna infrastruktura.

⁶⁵ Odločba Komisije v zadevi N 407/2009 – Španija, Omrežje z optičnimi kabli v Kataloniji (Xarxa Oberta).

⁶⁶ Odločbi Komisije v zadevah N 407/2009 – Španija, Omrežje z optičnimi kabli v Kataloniji (Xarxa Oberta), in SA.33438 – Poljska, Širokopasovno omrežje za vzhodno Poljsko.

Draft

interesom⁶⁷. Da pa se zagotovi, da tako posredovanje ne preprečuje zasebnih naložb na ciljnem območju, organ, ki dodeljuje pomoč, z objavo povzetka načrtovanega ukrepa pomoči in s pozivom zainteresiranim stranem k predložitvi pripomb preveri, da ni zasebnih vlagateljev, ki bi v bližnji prihodnosti na tem območju nameravali postaviti lastno infrastrukturo. Izraz „bližnja prihodnost“ je treba razumeti kot triletno obdobje⁶⁸. Države članice se lahko odločijo za obdobje, daljše od treh let, če je to navedeno v njihovih nacionalnih strategijah⁶⁹ za razvoj širokopasovnih omrežij in skladno z načrti organa, ki dodeljuje pomoč, glede naložb v razvoj subvencionirane infrastrukture⁷⁰.

- (60) Obstaja tveganje, da „izraženi interes“ zasebnega vlagatelja ovira zagotavljanje širokopasovnih storitev na ciljnem območju, če se ta naložba pozneje ne izvede, javno posredovanje pa se zavleče. Organ, ki dodeljuje pomoč, bi moral zato pred odložitvijo javnega posredovanja od zasebnega investitorja zahteva določene zaveze. Te bi morale zagotoviti, da se v treh letih ali v daljšem obdobju, predvidenem za naložbo, ki prejme pomoč, doseže znaten napredek v smislu pokritosti. Od zadevnega operaterja lahko tudi zahteva, da sklene ustrezno pogodbo, v kateri so določene obveznosti v zvezi s postavitvijo omrežja. V tej pogodbi se lahko določijo tudi „mejniki“, ki jih je treba doseči v tem triletnem obdobju⁷¹, in obveznost poročanja o napredku. Če mejnik ni dosežen, lahko organ, ki dodeljuje pomoč, začne izvajati načrt javnih ukrepov.

„Sive lise“: potrebna je podrobnejša ocena

- (61) „Sive lise“ so območja, na katerih je prisoten en operater omrežja in ni verjetno, da bi bilo v bližnji prihodnosti tam razvito še eno omrežje⁷². Sam obstoj enega operaterja omrežja⁷³ na nekem območju še ne pomeni, da ni težav v zvezi s tržnimi nepopolnostmi ali kohezijo. Če ima tak operater tržno moč (monopol), lahko državljanom zagotavlja kombinacijo kakovosti in cene storitev, ki ni optimalna. Lahko se zgodi, da nekaterim kategorijam uporabnikov niso zagotovljene ustrezne storitve ali da so v primeru, da cene grosističnega dostopa niso regulirane, maloprodajne cene v primerjavi s cenami enakih storitev, ki se zagotavljajo na

⁶⁷ Glej na primer odločbi Komisije N 607/2009 – Irska, Pokritost s širokopasovnim omrežjem na podeželju, ali N 172/2009 – Slovenija, Razvoj širokopasovnega omrežja v Sloveniji.

⁶⁸ Obdobje treh let začne teči od trenutka objave načrtovanega ukrepa pomoči.

⁶⁹ Pri tej možnosti bi bilo treba ustrezno upoštevati interese manj pokritih regij države in predvideti redno preverjanje razvrstitve zadevnih območij.

⁷⁰ To pomeni, da so javni organi pri razvoju infrastrukture dosegli enako stopnjo, kot so jo zahtevali komercialni operaterji, s katerimi so se posvetovali.

⁷¹ V zvezi s tem bi moral biti operater sposoben dokazati, da bo v obdobju treh let zagotovil pokritost na znatnem delu ozemlja in za znaten del zadevnega prebivalstva. Organ, ki dodeljuje pomoč, lahko na primer od vsakega operaterja, ki izrazi interes za izgradnjo svoje infrastrukture na ciljnem območju, zahteva, da v dveh mesecih predloži verodostojen poslovni načrt, spremno dokumentacijo, kot so pogodbe o bančnih posojilih, in podroben časovni raspored postavitve. Poleg tega naj bi se v dvanajstih mesecih naložba začela izvajati, pridobljena pa naj bi bila tudi dovoljenja za večino služnostnih pravic. Dodatni mejniki o napredku ukrepa se lahko določijo za vsako nadaljnje šestmesečno obdobje.

⁷² Isto podjetje lahko na istem območju upravlja fiksno in mobilno omrežje, vendar to ne spremeni „barve“ tega območja.

⁷³ Konkurenčni položaj se oceni glede na število obstoječih operaterjev infrastrukture. V Odločbi Komisije N 330/2010 – Francija, Nacionalni program za vzpostavitev širokopasovnega omrežja, je bilo pojasnjeno, da obstoj več maloprodajnih ponudnikov na omrežje (vključno s razvezanim dostopom do krajevne zanke) še ne pomeni, da območje spada v črno liso, ampak ostane v sivi, saj je prisotna le infrastruktura. Hkrati pa se obstoj konkurenčnih operaterjev (na maloprodajni ravni) šteje kot kazalnik, da zadevno območje kljub temu, da spada v sivo liso, morda ni problematično v smislu prisotnosti tržne nepopolnosti. V teh primerih je treba predložiti prepričljive dokaze o težavah glede dostopa ali kakovosti storitev.

Draft

konkurenčnejših, a drugače primerljivih območjih ali regijah v državi, višje. Če poleg tega obstajajo le omejene možnosti, da bodo na trg vstopili drugi operaterji, je financiranje alternativne infrastrukture lahko ustrezen ukrep⁷⁴.

- (62) Na območjih, na katerih je že prisoten en operater širokopasovnega omrežja, pa lahko subvencije za izgradnjo alternativnega omrežja izkrivljajo dinamičnost trga. Zato je državna pomoč za postavitev širokopasovnih omrežij v „sivih“ lisah upravičena samo v primeru, ko je mogoče jasno dokazati, da tržna nepopolnost še vedno obstaja. V teh primerih sta potrebni podrobnejša analiza in natančna ocena združljivosti.
- (63) Sive lise bi bile lahko upravičene do državne pomoči, če so izpolnjeni pogoji združljivosti iz poglavja (66) in če je dokazano, da (i) niso zagotovljene nobene cenovno dostopne ali ustrezne storitve za izpolnjevanje potreb državljanov ali podjetij, (ii) za doseg istih ciljev ni na voljo nobenih manj izkrivljajočih ukrepov (vključno s predhodnimi ureditvami), (iii) ni drugih operaterjev, ki bi dokazano načrtovali naložbe v ciljno območje v obdobju treh let. Treba je predložiti dokaze za to, kot je opisano v točki 60.
- (64) Komisija bo za ugotovitev, ali so navedeni pogoji iz točk (i) in (ii) izpolnjeni, zlasti ocenila:
- (a) ali so splošni tržni pogoji ustrezni, tako da bo med drugim proučila raven obstoječih cen širokopasovnega dostopa, vrsto storitev, ki se ponujajo končnim (rezidenčnim in poslovnim) uporabnikom, ter s tem povezane pogoje,
  - (b) ali se v primeru, da ne obstaja nobena predhodna ureditev, ki bi jo zahteval nacionalni regulativni organ, tretjim osebam zagotavlja učinkovit omrežni dostop oziroma ali pogoji za dostop spodbujajo učinkovito konkurenco,
  - (c) ali splošne ovire za vstop preprečujejo morebiten vstop drugih operaterjev elektronskih komunikacijskih omrežij na trg⁷⁵ ter
  - (d) ali kateri od ukrepov ali pravnih sredstev, ki jih je v zvezi z obstoječim ponudnikom omrežja sprejel pristojni nacionalni regulativni organ ali organ, pristojen za konkurenco, ni privedel do rešitve takih težav.
- (65) Preskus združljivosti, opisan v poglavju (66) se izvede samo za sive lise, ki izpolnjujejo merila upravičenosti.

---

⁷⁴ Komisija je morala v Odločbi N 131/2005 – Združeno kraljestvo, Širokopasovni projekt FibreSpeed v Walesu, oceniti, ali je mogoče finančno podporo organov v Walesu za izgradnjo odprtega optičnega omrežja, ki je neodvisno od ponudnika ter povezuje 14 poslovnih centrov in do katerega bodo imeli ponudniki enakopraven dostop, še vedno razglasiti za združljivo, čeprav ciljne lokacije že pokriva vodilni operater omrežja, ki je zagotavljal cenovno regulirane zakupljene vode. Komisija je ugotovila, da je bila ponudba zakupljenih vodov vodilnega operaterja zelo draga ter za mala in srednja podjetja cenovno skoraj nedostopna. Glej tudi Odločbo Komisije N 890/2006 – Francija, Pomoč združenja občin Sicoval za širokopasovno omrežje, in Odločbo Komisije N 284/2005 – Irska, Regionalni program na področju širokopasovnih povezav: fazi II in III programa Metropolitan Area Networks (MAN).

⁷⁵ Na primer, ali je bilo obstoječe širokopasovno omrežje postavljeno na podlagi privilegirane uporabe / privilegirane dostopa do vodov, ki niso na voljo drugim operaterjem omrežij ali jim ni zagotovljena njihova souporaba.

Draft

„Črne lise“: državno posredovanje ni potrebno

- (66) Če sta na nekem geografskem območju prisotna vsaj dva ponudnika osnovnega širokopasovnega omrežja in se širokopasovne storitve zagotavljajo pod konkurenčnimi pogoji (konkurenca med operaterji z lastno infrastrukturo), se lahko sklepa, da tržnih nepopolnosti ni. Zato je zelo malo možnosti, da bo državno posredovanje zagotovilo dodatne koristi. Nasprotno pa bo državna podpora za financiranje postavitve dodatnega širokopasovnega omrežja s primerljivimi zmogljivostmi načeloma povzročila nesprejemljivo izkrivljanje konkurence in izrinjanje zasebnih vlagateljev. Zato bo Komisija ukrepe za financiranje postavitve dodatne širokopasovne infrastrukture v „črnih lisah“ ocenila negativno, če ne bo tržna nepopolnost jasno dokazana⁷⁶.

3.2.2. Zasnova ukrepa in potreba po omejevanju izkrivljanja konkurence

- (67) Da se dokaže sorazmernost ukrepa, je treba dokazati elemente preskusa izravnave (ti so med drugim cilj, obstoj tržne nepopolnosti, ustreznost ukrepa, spodbujevalni učinek ukrepa, omejevanje izkrivljanja konkurence in dokaz, da je z ukrepom dosežena „velika sprememba“, kot je pojasnjeno v poglavju 2.4), pa tudi izpolniti pogoje, ki so navedeni v nadaljevanju. Če kateri koli od teh pogojev ne bi bil izpolnjen, bi bila verjetno potrebna podrobna ocena⁷⁷, na podlagi katere bi bil lahko sprejet sklep, da je pomoč nezdržljiva z notranjim trgom.
- a) *Podrobno kartiranje in analiza pokritosti*: države članice morajo jasno opredeliti, katera geografska območja bo zadevni ukrep pokrival⁷⁸, po možnosti v sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi, kot so nacionalni regulativni organi. Na podlagi primerov najboljše prakse se predlaga, da se na nacionalni ravni vzpostavi centralna baza podatkov o razpoložljivi infrastrukturi, kar bi povečalo preglednost in zmanjšalo stroške za izvajanje manjših, lokalnih projektov. Države članice lahko same določijo ciljna območja, vendar naj bi pri določitvi zadevnih regij upoštevale gospodarske razmere pred izvedbo javnega razpisa⁷⁹.
- b) *Javno posvetovanje*: države članice bi morale z objavo ustreznih informacij o projektu in pozivom k predložitvi pripomb obveščati javnost o glavnih značilnostih ukrepa in seznamu ciljnih območij. Objava na osrednji spletni strani na nacionalni ravni bi načeloma zagotovila, da so take informacije na voljo vsem zainteresiranim stranem. Če bi države članice rezultate kartiranja tudi preverjale v

⁷⁶ Glej Odločbo Komisije z dne 19. julija 2006 o državni pomoči C 35/2005 (ex N 59/2005), ki jo Nizozemska namerava izvajati v okviru razvoja širokopasovnega omrežja v Appingedamu (UL L 86, 27.3.2007, str. 1). Komisija je v tej odločbi ugotovila, da konkurenčne sile na zadevnem trgu niso bile ustrezno upoštevane. Navedla je zlasti, da se nizozemski trg širokopasovnih omrežij hitro razvija ter da ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev na tem trgu, vključno s kablenskimi operaterji in ponudniki internetnih storitev, uvajajo zelo zmogljive širokopasovne storitve brez kakršne koli državne podpore.

⁷⁷ Natančna ocena je lahko podlaga za začetek postopka v skladu s členom 108(2) PDEU.

⁷⁸ Kartiranje se naredi na podlagi gospodinjstev ali strank, prek katerih poteka zadevna širokopasovna infrastruktura, in ne na podlagi dejanskega števila gospodinjstev ali strank, ki so priključeni kot naročniki.

⁷⁹ Premajhna ciljna območja lahko na primer udeležencem na trgu ne zagotavljajo zadostnih gospodarskih spodbud za predložitev ponudb, prevelika območja pa lahko zmanjšujejo konkurenčne rezultate izbirnega postopka. Več razpisnih postopkov tudi omogoča, da je do državne pomoči upravičenih več različnih podjetij, s čimer se prepreči, da bi ukrepi državne pomoči z dajanjem prednosti velikim udeležencem na trgu ali odvracanjem tehnologij, ki bi bile v glavnem konkurenčne na manjših ciljnih območjih, še dodatno okrepili tržni delež enega operaterja (ki že ima prevladujoč položaj).

Draft

okviru javnih posvetovanj, bi s tem v največji možni meri zmanjšale izkrivljanje konkurence z obstoječimi ponudniki in tistimi, ki že imajo naložbene načrte za bližnjo prihodnost in bi tako lahko načrtovali svoje dejavnosti⁸⁰. Podrobno kartiranje in temeljito posvetovanje zagotavljata visoko stopnjo preglednosti ter sta ključna za opredelitev obstoja „belih“, „sivih“ in „črnih“ lis⁸¹.

- c) *Konkurenčen razpisni postopek*: kadar se organi, ki dodeljujejo pomoč, odločijo za izbiro operaterja za izgradnjo ali upravljanje subvencionirane infrastrukture⁸², je treba izvesti javni razpis. Ta razpis mora biti izveden v skladu z načeli iz direktiv EU o javnih naročilih⁸³. Zagotoviti mora preglednost za vse vlagatelje, ki želijo vložiti ponudbo za izvajanje in/ali upravljanje subvencioniranega projekta.⁸⁴ Enako in nediskriminatorno obravnavanje vseh ponudnikov ter objektivna merila za oceno so nujno potrebni pogoji. Konkurenčni javni razpis je način, ki zmanjša proračunske stroške in kar se da omeji prisotnost državne pomoči, hkrati pa zmanjšuje selektivnost ukrepa, ker izbira upravičenca ni vnaprej znana⁸⁵. Države članice bi morale zagotoviti dovolj pregleden postopek⁸⁶ in konkurenčne rezultate ter na posebni centralni spletni strani na nacionalni ravni objavljati vse tekoče postopke javnih razpisov za ukrepe državne pomoči na področju širokopasovnih omrežij.
- d) *Ekonomsko najugodnejša ponudba*: organ, ki dodeljuje pomoč, lahko v okviru konkurenčnega postopka javnega razpisa določi kvalitativna merila za oddajo naročila, na podlagi katerih se ocenjujejo predložene ponudbe. Ta lahko na primer vključujejo doseženo geografsko pokritost⁸⁷, trajnost tehnološkega pristopa ali učinek predlagane rešitve na konkurenco⁸⁸. Taka kvalitativna merila je treba

⁸⁰ Kadar je mogoče dokazati, da obstoječi operaterji pri pripravi zahtevanega kartiranja državnemu organu niso zagotovili koristnih informacij, se morajo ti organi zanašati le na informacije, ki so jim bile predložene.

⁸¹ Glej na primer Odločbo Komisije N 266/2008 – Nemčija, Širokopasovno omrežje na bavarskih podeželskih območjih.

⁸² Namesto da se ta upravlja neposredno, tako kot v Odločbi Komisije v zadevi N 330/2010 – Francija, Nacionalni program za vzpostavitev širokopasovnega omrežja. V tej odločbi za ohranjanje konkurenčnih rezultatov, doseženih po liberalizaciji sektorja elektronskih komunikacijskih storitev v Uniji, in zlasti konkurence, ki danes obstaja na maloprodajnem trgu širokopasovnega dostopa, v primeru javno vodenih subvencioniranih omrežij (1) operaterji omrežij, ki so v javni lasti, omejuje svoje dejavnosti na vnaprej določena ciljna območja in se ne širijo na druge tržno zanimive regije; (2) cilj javnega organa (ali internega subjekta) ni dobiček, ampak uravnoteženost izdatkov in prihodkov; (3) javni organ omeji svojo dejavnost na vzdrževanje pasivne infrastrukture in zagotavljanje dostopa do nje, vendar ne tekmuje s komercialnimi operaterji na maloprodajni ravni ter (4) javni organ vodi ločeno računovodstvo za sredstva, ki se uporabljajo za delovanje omrežja, in druga sredstva, ki so na voljo javnemu organu.

⁸³ Direktiva 2004/18/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. marca 2004 o usklajevanju postopkov za oddajo javnih naročil gradenj, blaga in storitev (UL L 134, 30.4.2004, str. 114).

⁸⁴ Kadar organ, ki dodeljuje pomoč, izbere upravičenca do pomoči, izbirni postopek strogo gledano ni javni razpis, vendar je treba pri njem upoštevati duh in načela iz direktiv o javnih naročilih.

⁸⁵ Glej na primer Odločbo Komisije N 475/2007 – Irska, Nacionalni program širokopasovnega omrežja za Irsko, in Odločbo Komisije N 157/2006 – Združeno kraljestvo, Projekt za širokopasovni dostop „Digital Region“ v južnem Yorkshiru.

⁸⁶ Če je predmet takega javnega razpisa javna pogodba, sklenjena na podlagi direktiv EU o javnih naročilih 2004/17/ES ali 2004/18/ES, se skladno z določbami iz teh direktiv javni razpis objavi v Uradnem listu Evropske unije ter tako zagotovi konkurenca na evropski ravni. V vseh drugih primerih je treba informacije o javnem razpisu objaviti vsaj v celotni zadevni državi.

⁸⁷ V smislu geografskega območja, opredeljenega v javnem razpisu.

⁸⁸ Topologije omrežij, ki omogočajo povsem razvezane in učinkovite zanke, lahko na primer prejmejo več točk. Treba je opozoriti, da bi v tej fazi razvoja trga topologije „točka–točka“ verjetno prej pripeljale do dolgoročneje konkurence kot topologije „točka–več točk“, medtem ko so stroški postavitve primerljivi, še posebno v mestnih območjih. Omrežja s povezavami „točka–več točk“ bodo lahko zagotavljale povsem razvezane in učinkovite zanke šele takrat, ko bo dostop prek pasivnih optičnih omrežij z valovnodolžinskim razvrščanjem (WDM-PON) standardiziran in se bo zahteval na podlagi veljavnih regulativnih okvirov.

Draft

pretehtati glede na zahtevani znesek pomoči. Za zmanjšanje obsega pomoči, ki naj bi se dodelila ob podobnih, če že ne enakih kvalitativnih pogojih, bi moral ponudnik, ki zaprosi za najnižji znesek pomoči, pri splošni oceni ponudbe načeloma prejeti več prednostnih točk. Organ, ki dodeljuje pomoč, vedno vnaprej določi relativno težo, ki bo pripisana vsakemu izbranemu (kvalitativnemu) merilu.

- e) *Tehnološka nevtralnost*: načeloma se lahko osnovne širokopasovne storitve zagotavljajo prek gostiteljskih omrežnih infrastruktur, ki temeljijo na žični, brezžični, satelitski in mobilni tehnologiji ali na njihovi kombinaciji. Ker obstajajo različne tehnološke rešitve, javni razpis ne bi smel dajati prednosti nobeni posebni tehnologiji ali omrežni platformi niti jih izključevati. Ponudniki bi morali imeti pravico, da predlagajo zagotavljanje zahtevanih širokopasovnih storitev na podlagi uporabe ali združevanja tehnologij, ki se jim zdijo najustreznejše. Organ, ki dodeljuje pomoč, lahko nato na podlagi objektivnih razpisnih meril izbere najprimernejšo tehnološko rešitev ali njihovo kombinacijo.
- f) *Uporaba obstoječe infrastrukture*: ker je možnost ponovne uporabe obstoječe infrastrukture eden glavnih dejavnikov pri določitvi stroškov postavitve širokopasovnega omrežja, bi morale države članice ponudnike spodbujati k uporabi vse razpoložljive obstoječe infrastrukture, da se prepreči nepotrebno in potratno podvajanje virov ter zmanjša znesek javnega financiranja. Operater, ki ima v lasti ali nadzoruje infrastrukturo (ne glede na to, ali se ta dejansko uporablja) na ciljnem območju in želi sodelovati v javnem razpisu, mora izpolniti naslednje pogoje: (i) organ, ki dodeljuje pomoč, in nacionalni regulativni organ mora med javnim posvetovanjem obvestiti o tej infrastrukturi; (ii) vsem drugim potencialnim ponudnikom mora zagotoviti dostop do te infrastrukture pod enakimi pogoji, ki veljajo tudi za operaterja v okviru njegove ponudbe; (iii) drugim ponudnikom mora zagotoviti vse zadevne informacije in dostop, in sicer dovolj zgodaj, da ti lahko to infrastrukturo vključijo v svojo ponudbo. Države članice bi morale vzpostaviti nacionalne baze podatkov o razpoložljivosti obstoječih infrastruktur, ki bi se lahko ponovno uporabile za vzpostavitev širokopasovnih omrežij.
- g) *Grosistični dostop*: dejanski grosistični dostop tretjih oseb do subvencionirane širokopasovne infrastrukture je nepogrešljiv del vsakega državnega ukrepa za spodbujanje širokopasovnih omrežij. Grosistični dostop tretjim operaterjem zlasti omogoča, da so konkurenčni izbranemu ponudniku (če ta deluje tudi na maloprodajni ravni), s čimer se krepi izbira in konkurenca na območjih, ki jih zadeva ukrep, hkrati pa se preprečuje nastajanje regionalnih monopolov na področju ponudbe storitev. Ker se ta pogoj uporablja samo za upravičence do državne pomoči, ni odvisen od nobene predhodne tržne analize v smislu člena 7 okvirne direktive⁸⁹. Vrsto obveznosti grosističnega dostopa, ki veljajo za subvencionirano omrežje, bi bilo treba prilagoditi glede na portfelj obveznosti dostopa, ki so določene v sektorskih predpisih⁹⁰. Subvencionirana podjetja bi

⁸⁹ Poleg tega se v primeru, ko države članice izberejo model upravljanja, na podlagi katerega subvencionirana širokopasovna infrastruktura tretjim osebam zagotavlja le grosistične storitve dostopa in ne maloprodajnih storitev, izkrivljanje konkurence verjetno dodatno zmanjša, ker tak model upravljanja omrežja prispeva k preprečevanju potencialno zapletenih položajev, ko se pojavljajo cenovne škarje in prikriti načini diskriminacije pri dostopu. Glej na primer Odločbo SA.30317 – Širokopasovna omrežja visoke hitrosti na Portugalskem.

⁹⁰ Kadar ukrep državne pomoči zajema financiranje novih elementov pasivne infrastrukture, kot so vodi in drogovi, bi moral biti dostop do teh zagotovljen in časovno neomejen. Glej na primer odločbe Komisije v zadevah N 53/3010 – Nemčija, Zvezni okvirni program za podporo izgradnje vodov, N 596/2009 – Italija,

Draft

morala načeloma zagotoviti bolj raznolike proizvode na področju grosističnega dostopa kot tista, ki jih pooblastijo nacionalni regulativni organi v okviru sektorske ureditve za operaterje s pomembno tržno močjo⁹¹, saj upravičenec do pomoči za postavitev svoje infrastrukture ne uporablja le svojih sredstev, ampak tudi denar davkoplačevalcev⁹². Tak grosistični dostop je treba zagotoviti čim prej pred začetkom delovanja omrežja⁹³.

Dejanski grosistični dostop do subvencionirane infrastrukture⁹⁴ je treba omogočiti vsaj za sedem let. Če po izteku tega sedemletnega obdobja nacionalni regulativni organ operaterja zadevne infrastrukture na podlagi veljavnega regulativnega okvira opredeli kot operaterja s pomembno tržno močjo na zadevnem specifičnem trgu, bi bilo treba obveznost zagotavljanja dostopa podaljšati. Zaželeno je, da nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni nacionalni organi izdajo smernice za organe, ki dodeljujejo pomoč, za določanje pogojev in cen za grosistični dostop. Če širokopasovno omrežje, financirano z državnimi sredstvi, vključuje tako novo kot tudi obstoječo infrastrukturo, bi se morale vse obveznosti dostopa, ki jih naloži organ, ki dodeljuje pomoč, uporabljati za celotno omrežje in brez kakršnih koli omejitev⁹⁵. Obveznosti dostopa se izvršujejo ne glede na morebitno spremembo lastništva, vodenja ali upravljanja subvencionirane infrastrukture.

Lahko se zgodi, da na podeželskih območjih z nizko gostoto prebivalstva, kjer so širokopasovne storitve omejene, uvedba vseh vrst proizvodov na področju dostopa nesorazmerno poveča investicijske stroške brez znatnih koristi v smislu večje konkurence. V tem primeru se lahko določi, da se proizvodi na področju dostopa, ki zahtevajo obsežno posredovanje države pri subvencionirani infrastrukturi, ki drugače ni predvideno (na primer kolokacija posrednih distribucijskih točk), ponudijo samo v primeru razumnega povpraševanja s strani tretjega operaterja. Povpraševanje se šteje za razumno, če i) prosilec za dostop zagotovi usklajen poslovni načrt, ki upravičuje razvoj proizvoda na subvencioniranem omrežju, in ii) noben drug operater na istem geografskem območju še ne ponuja drugega primerljivega proizvoda na področju dostopa po enakih cenah kot na gosteje poseljenih območjih⁹⁶.

- h) *Oblikovanje cen grosističnega dostopa*: primerjalna analiza je pomembno orodje za zagotovitev, da se bo dodeljena pomoč porabila za vzpostavitev tržnih pogojev, značilnih za druge konkurenčne širokopasovne trge. Cene grosističnega dostopa bi morale temeljiti na načelih oblikovanja cen, ki jih določa nacionalni regulativni

---

Premostitev digitalne ločnice v Lombardiji, N 383/2010 – Nemčija – Sprememba Odločbe N 150/2009 – Širokopasovna omrežja na podeželskih območjih Saške, in N 330/2010 – Francija, Nacionalni program za vzpostavitev širokopasovnega omrežja.

⁹¹ Za dostopna omrežja naslednje generacije na primer bi morala biti referenčna točka seznam proizvodov na področju dostopa iz priporočila o dostopovnih omrežjih naslednje generacije.

⁹² Če se državna pomoč dodeli za postavitev vodov, morajo biti ti dovolj veliki, da se lahko uporabljajo za več kabelskih omrežij ter topologije točka–več točk in točka–točka.

⁹³ Če operater omrežja zagotavlja tudi maloprodajne storitve v skladu s priporočili o dostopovnih omrežjih naslednje generacije, to običajno pomeni, da je treba dostop zagotoviti vsaj šest mesecev pred začetkom zagotavljanja teh maloprodajnih storitev.

⁹⁴ Dejanski grosistični dostop do subvencionirane infrastrukture se lahko zagotovi s proizvodi na področju grosističnega dostopa, opisanimi v prilogi II.

⁹⁵ Na primer, uporaba grosističnega dostopa tretjih oseb ne more biti omejena samo na maloprodajne širokopasovne storitve.

⁹⁶ Organ, ki dodeljuje pomoč, bi moral v primeru spora zaprositi nacionalni regulativni organ ali drug pristojni nacionalni organ za nasvet.

Draft

organ, in na merilih uspešnosti, upoštevati pa bi bilo treba tudi pomoč, ki jo je prejel operater omrežja⁹⁷. Za merila uspešnosti se vzamejo povprečne objavljene grosistične cene, ki se uporabljajo na drugih primerljivih in bolj konkurenčnih območjih v državi ali Uniji, če takih objavljenih cen ni, pa cene, ki jih je za zadevne trge in storitve že določil ali potrdil nacionalni regulativni organ⁹⁸. Če ni objavljenih ali reguliranih cen, ki bi se uporabljale za določene proizvode na področju grosističnega dostopa in bi jih lahko uporabili kot merilo uspešnosti, bi bilo treba cene oblikovati na podlagi načela stroškovne usmerjenosti⁹⁹. Glede na zapletenost primerjalne analize cen grosističnega dostopa naj bi države članice nacionalnim regulativnim organom zagotovile pooblastila in potrebno osebje, ki bi organom, ki dodeljujejo pomoč, svetovalo glede takih vprašanj. Če nacionalni regulativni organ dobi to pristojnost, bi se moral organ, ki dodeljuje pomoč, z nacionalnim regulativnim organom posvetovati glede cen in pogojev grosističnega dostopa. V razpisni dokumentaciji je treba jasno navesti merila, ki se uporabijo za primerjalno analizo.

- i) *Mehanizem za spremljanje in vračilo sredstev*: organi, ki dodeljujejo pomoč, med celotnim trajanjem projekta za postavitev širokopasovnih povezav pozorno spremljajo njegovo izvajanje. Države članice morajo za zagotovitev, da izbrani ponudnik ne prejema previsokega nadomestila, če povpraševanje po širokopasovnem dostopu na ciljnem območju preseže pričakovano raven, v pogodbo z izbranim ponudnikom vključiti mehanizem za vračilo sredstev. Tak mehanizem lahko naknadno in za nazaj zmanjša obseg pomoči, ki je bil na začetku ocenjen kot potreben. Da majhni, lokalni projekti ne bi bili nesorazmerno obremenjeni, bi bilo treba mehanizem za vračilo sredstev izvajati, če znesek pomoči, namenjene projektu, znaša najmanj 10 milijonov EUR.¹⁰⁰ Organi, ki dodeljujejo pomoč, lahko določijo, da se lahko ves dodaten dobiček, ki se izterja od izbranega ponudnika, porabi za nadaljnjo širitev širokopasovnega omrežja na podlagi okvirne sheme in pod pogoji, ki so se uporabljali za prvotni ukrep pomoči. Izbrani ponudnik bo moral za prejeto subvencijo voditi ločeno knjigovodstvo, kar bo organom, ki dodeljujejo pomoč, olajšalo spremljanje izvajanja sheme, pa tudi dodatnega ustvarjenega dobička¹⁰¹.
- j) *Preglednost*: upravičenec do pomoči mora upravičenim tretjim osebam zagotoviti celovit in nediskriminatoren dostop do informacij o svoji infrastrukturi (med drugim vključno z informacijami o vodih, uličnih priključnih omaricah in optičnih kabljih), ki se uporablja v okviru pogodbe o državni pomoči. Tako bodo lahko drugi operaterji zlahka vzpostavili možnost dostopa do te infrastrukture, ter posredovali vse zadevne informacije o širokopasovnem omrežju v centralni

---

⁹⁷ Merilo uspešnosti bi bilo zato zgornja meja grosistične cene.

⁹⁸ Kadar je torej predhodna regulacija že uvedena (npr. na sivih lisah), grosistične cene dostopa do subvencionirane infrastrukture ne bi smele biti nižje od cen dostopa, ki jih je za isto območje določil nacionalni regulativni organ.

⁹⁹ Da operaterji ne bi umetno dvigovali stroškov, naj bi države članice uporabljale pogodbe, ki podjetja spodbujajo, da sčasoma zmanjšajo stroške. Podjetjem, ki sklenejo pogodbe s fiksnimi stroški, bi bilo na primer v interesu, da sčasoma zmanjšajo stroške, kar ne velja za pogodbe, ki določajo stroške s prabitkom.

¹⁰⁰ Vračilo sredstev ni potrebno za infrastrukture, ki so samo grosistične in v javni lasti ter jih vodijo javni organi zgolj z namenom, da se zagotovi pošten in nediskriminatoren dostop za vse operaterje, če so izpolnjeni pogoji iz opombe 82.

¹⁰¹ Primeri najboljše prakse kažejo, da naj bi se spremljanje in vračanje izvajala vsaj sedem let, ves dodatni dobiček (tj. dobiček, ki bi bil višji kot tisti v prvotnem poslovnem načrtu ali višji od povprečja v panogi) pa naj bi se razdelil med upravičenca in javne organe skladno z intenzivnostjo pomoči pri ukrepu.

Draft

register širokopasovnih infrastruktur, če taka baza podatkov v državi članici obstaja, in/ali nacionalnim regulativnim organom.

- k) *Poročanje*: Državni organ, ki dodeljuje pomoč, Evropski Komisiji vsaki dve leti od začetka izvajanja projekta posreduje nekatere ključne informacije o projektu pomoči¹⁰². V primeru nacionalnih ali regionalnih okvirnih shem pomoči bi morali nacionalni ali regionalni organi uskladiti informacije o posameznih ukrepih in jih posredovati Evropski komisiji. Komisija lahko pri sprejetju odločitve na podlagi teh smernic zahteva dodatna poročila o dodeljeni pomoči.

3.3. *Spodbujanje hitre postavitve dostopovnih omrežij naslednje generacije*

- (68) Vsako državno posredovanje, katerega cilj je pomoč za zagotavljanje ali pospeševanje razvoja dostopnega omrežja naslednje generacije, mora biti združljivo s pravili o državni pomoči. V poglavjih, ki sledijo, so poudarjene značilnosti obravnave dostopovnih omrežij naslednje generacije pri oceni državnih pomoči.

3.3.1. *Razlikovanje med belimi, sivimi in črnimi lisami za dostopna omrežja naslednje generacije*

- (69) Razlikovanje med „belimi“, „sivimi“ in „črnimi“ lisami iz poglavja 3.2 zgoraj se upošteva tudi pri oceni, ali je državna pomoč za dostopna omrežja naslednje generacije združljiva v smislu člena 107(3)(c) PDEU, vendar ga je treba zaradi upoštevanja posebnosti dostopovnih omrežij naslednje generacije natančneje opredeliti.
- (70) Nekatera obstoječa napredna osnovna širokopasovna omrežja bi lahko s posodobitvijo aktivne opreme podpirala tudi nekatere vrste širokopasovnih storitev, ki se bodo v prihodnosti verjetno zagotavljale prek dostopovnih omrežij naslednje generacije (kot je osnovni paket storitev trojček) in s tem prispevale k uresničenju ciljev Evropske digitalne agende. Vseeno pa je treba upoštevati, da se lahko pojavijo novi proizvodi ali storitve, ki z vidika bodisi povpraševanja bodisi ponudbe niso nadomestljivi ter bodo zahtevali zmogljivosti, zanesljivost in simetrije, ki presegajo zgornje fizične omejitve osnovne širokopasovne infrastrukture.

„Bele lise dostopovnih omrežij naslednje generacije“: spodbujanje ciljev teritorialne kohezije in gospodarskega razvoja

- (71) V skladu s tem je treba za oceno državne pomoči za dostopna omrežja naslednje generacije območje, kjer dostopovnih omrežij naslednje generacije trenutno ni ter tudi ni verjetno, da jih bodo zasebni vlagatelji skladno s točko 60 v treh letih postavili, obravnavati kot „bele lise dostopovnih omrežij naslednje generacije“. Tako območje je upravičeno do državne pomoči za dostopna omrežja naslednje generacije, če so izpolnjeni pogoji združljivosti iz poglavja (74).

---

¹⁰² Te informacije bi morale zajemati vsaj informacije o izbranih ponudbah, znesku pomoči in intenzivnosti ukrepa, datumu začetka uporabe omrežja, izbrani tehnologiji, proizvodih in cenah grosističnega dostopa, številu prosilcev za dostop in ponudnikov storitev na omrežju, številu hiš, pri katerih poteka zadevna infrastruktura ter stopnji uporabe.

Draft

„Sive lise dostopovnih omrežij naslednje generacije“: potrebna je podrobnejša ocena

- (72) Območje je treba obravnavati kot „sivo liso dostopovnih omrežij naslednje generacije“, če je na voljo ali bo v naslednjih treh letih postavljeno le eno dostopovno omrežje naslednje generacije in nobeden od operaterjev v naslednjih treh letih ne načrtuje postavitve takega omrežja. Pri oceni, ali bi lahko drugi vlagatelji v omrežje na zadevnem območju zgradili dodatna dostopovna omrežja naslednje generacije, je treba upoštevati vse obstoječe regulativne ali zakonodajne ukrepe, ki bi lahko zmanjšali ovire za razvoj takega omrežja (dostop do vodov, souporaba infrastrukture itd.). Komisija bo morala izvesti podrobnejšo analizo, da se preveri, ali je glede na to, da državna intervencija na takih območjih pomeni visoko tveganje za izrinjanje obstoječih investitorjev in izkrivljanje konkurence, ta državna intervencija sploh potrebna. Komisija bo v zvezi s tem izvedla oceno, kakor je opisano v točkah 63 in 64. Poleg tega se bo združljivost ukrepa ocenila v skladu s poglavjem (74) spodaj.

„Črne lise dostopovnih omrežij naslednje generacije“

- (73) Če je na zadevnem območju na voljo ali bo v naslednjih treh letih postavljeno več kot eno dostopovno omrežje naslednje generacije, je treba tako območje obravnavati kot „črno liso dostopovnih omrežij naslednje generacije“. Komisija bo upoštevala, da bi lahko državna pomoč za dodatno javno financirano konkurenčno in enako dostopovno omrežje naslednje generacije na teh območjih lahko resno izkrivljala konkurenco in ni združljiva s pravili o državni pomoči.
- (74) Za oceno združljivosti ukrepa je treba poleg opredelitve območja kot bele, sive ali črne lise z vidika dostopovnega omrežja naslednje generacije preveriti tudi konkurenčno stanje v zvezi z potrebami po osnovnih širokopasovnih storitvah, saj se lahko uporabljajo različni pogoji združljivosti.

3.3.2. Zasnova ukrepa in potreba po omejevanju izkrivljanja konkurence

- (75) Vsak ukrep za spodbujanje postavitve dostopovnih omrežij naslednje generacije mora izpolnjevati pogoje združljivosti, navedene v poglavju (66) in zlasti v točki 67 (*podrobno kartiranje in analiza pokritosti, javno posvetovanje, konkurenčni razpisni postopek, ekonomsko najugodnejša ponudba, tehnološka nevtralnost, uporaba obstoječe infrastrukture, grosistični dostop, oblikovanje cen grosističnega dostopa, mehanizem za spremljanje in vračilo sredstev ter preglednost*). Poleg tega morajo biti ob upoštevanju posebnih okoliščin, v katerih prihaja do javnih naložb v dostopovna omrežja naslednje generacije, izpolnjeni spodaj navedeni pogoji.
- (76) Kot pri strategiji, ki se uporablja za postavitev osnovnih širokopasovnih omrežij, lahko državna pomoč za razvoj dostopovnega omrežja naslednje generacije pomeni ustrezen in upravičen instrument, če je izpolnjenih več temeljnih pogojev. Za območja, ki so „bela“ tako z vidika osnovnih širokopasovnih omrežij kot dostopovnih omrežij naslednje generacije, niso potrebna dodatna merila skladnosti razen tistih iz poglavja (66). Nasprotno pa morajo biti za zagotovitev sorazmernosti priglašene ukrepa, ki je ciljno usmerjen v „bele“ ali „sive lise dostopovnih omrežij naslednje generacije“ (ki so sive ali črne lise z vidika osnovnih širokopasovnih omrežij), poleg pogojev iz poglavja 3.2.2 izpolnjeni še nekateri drugi pogoji, opisani v nadaljevanju.

Draft

- (a) Pasivna in nevtralna infrastruktura: državna pomoč bo omejena na pasivne in nevtralne infrastrukture za dostopovna omrežja naslednje generacije. Kadar je operater omrežja vertikalno integriran operater širokopasovnega omrežja, je treba zagotoviti ustrezne zaščitne ukrepe, da se preprečijo kakršno koli navzkrižje interesov in neupravičena diskriminacija ter vse druge skrite posredne prednosti. Subvencionirana infrastruktura mora omogočati, da konkurenčni operaterji zagotavljajo konkurenčne in cenovno dostopne storitve končnim uporabnikom, in zagotavljati enako obravnavo ponudnikom vsebin.
- (b) Grosistični dostop: zaradi ekonomike dostopovnih omrežij naslednje generacije je nadvse pomembno, da se tretjim operaterjem zagotovi dejanski grosistični dostop. Subvencionirano omrežje mora vsem operaterjem, ki zaprosijo za dostop, omogočati dostop pod poštenimi in nediskriminatorskimi pogoji ter možnost učinkovite in povsem razvezane zanke¹⁰³. Zato morajo imeti tretji operaterji dostop do pasivne in tudi do aktivne infrastrukture¹⁰⁴. Obveznosti dostopa bi morale torej poleg dostopa do bitnega toka¹⁰⁵ in razvezanega dostopa do krajevne zanke vključevati tudi pravico do uporabe vodov in drogov, temnih optičnih vlaken ali uličnih priključnih omaric¹⁰⁶. Dejanski grosistični dostop se zagotovi za vsaj sedem let, pravica dostopa do vodov ali drogov pa časovno ne bi smela biti omejena. To ne vpliva na druge podobne regulativne obveznosti, ki jih lahko nacionalni regulativni organi sprejmejo na zadevnem specifičnem trgu, da bi spodbujali učinkovito konkurenco, ali na ukrepe, sprejete po koncu navedenega obdobja¹⁰⁷.
- (c) Odprte topologije: ker so fiksni stroški za postavitve dostopovnega omrežja naslednje generacije visoki, konkurenco na področju infrastrukture pričakujemo le v zelo gosto naseljenih območjih. Zato je pomembno zagotoviti, da dostopovna omrežja naslednje generacije, ki so financirana z javnimi sredstvi, omogočajo strukturo omrežja z odprtimi topologijami, ki lahko podpira različne topologije¹⁰⁸.

3.3.3. Pomoč za širokopasovna omrežja ultra velikih hitrosti

- (77) Glede na cilje Evropske digitalne agende, zlasti v zvezi z dosego 50-odstotne pokritosti z internetnimi povezavami hitrosti nad 100 Mb/s, bi bilo javno

¹⁰³ Na tej stopnji tržnega razvoja se lahko topologije „točka–točka“ učinkovito razvezujejo. Če izbrani ponudnik postavi omrežje s topologijami „točka–več točk“, mora zagotoviti učinkovite razvezave prek valovnodolžinskega razvrščanja (WDM), takoj ko je dostop standardiziran in komercialno dostopen.

¹⁰⁴ Kot je oprema pri uporabniku ali druga oprema, potrebna za upravljanje omrežja.

¹⁰⁵ Če so tretji operaterji, ki dobijo dostop do grosistične ravni, posredni upravičenci, bodo morali morda sami zagotavljati dostop do bitnega toka. Na primer v Odločbi Komisije N 330/2010 – Francija, Nacionalni program za vzpostavitev širokopasovnega omrežja, je bila pomoč sicer zagotovljena le za pasivno infrastrukturo, vendar je bil zaprosen tudi aktivni dostop.

¹⁰⁶ Obveznost dostopa je toliko pomembnejša, da se razreši tudi trenutno vprašanje začasne zamenjave med storitvami obstoječih operaterjev ADSL in storitvami prihodnjih operaterjev dostopovnih omrežij naslednje generacije. Obveznost dostopa bo zagotovila, da bodo lahko konkurenčni operaterji ADSL svojim strankam omogočili prehod na dostopovno omrežje naslednje generacije, ko bo postavljeno subvencionirano omrežje, ter tako začeli načrtovati svoje prihodnje naložbe, ne da bi se zmanjšala njihova konkurenčnost. Glej na primer Odločbo N 461/2009 – Združeno kraljestvo, Naslednja generacija širokopasovnih omrežij v Cornwallu in otokih Scilly.

¹⁰⁷ Pri tem bi bilo treba upoštevati morebitni obstoj posebnih tržnih pogojev, zaradi katerih je bila dodeljena pomoč za zadevno infrastrukturo.

¹⁰⁸ Omogočati bi morala na primer podporo topologije „točka–točka“ in tudi „točka–več točk“, odvisno od izbire (tretjega) operaterja.

Draft

posredovanje še vedno mogoče na območjih, na katerih obstoječa ali načrtovana¹⁰⁹ dostopovna omrežja naslednje generacije ne dosežejo prostorov končnih uporabnikov z optičnimi omrežji¹¹⁰.

- (78) Za vsako novo subvencionirano omrežje je treba poleg izpolnjevanja pogojev iz točk 67 in 76 dokazati tudi, da v primerjavi z obstoječo omrežno infrastrukturo pomeni veliko spremembo, ter pri tem upoštevati tudi naložbene načrte komercialnih operaterjev za bližnjo prihodnost. Organ, ki dodeljuje pomoč, mora biti sposoben dokazati, da:
- (a) bi imela nova tehnologija v primerjavi z obstoječim omrežjem pomembne izboljšane tehnološke značilnosti (na primer v smislu simetričnih hitrosti), zaradi česar bi bila primerna za prihodnost¹¹¹;
  - (b) se pričakuje povpraševanje po takih izboljšavah kakovosti ter
  - (c) se bo subvencionirano omrežje upravljalo izključno kot grosistično omrežje.
- (79) Javno financiranje takih omrežij se v okviru preskusa izravnave šteje za združljivo samo, če so izpolnjeni ti dodatni pogoji. Drugače povedano, tako financiranje bi povzročilo znaten in trajnosten tehnološki napredek, ki spodbuja konkurenco in ni začasne narave. Komisija bo pri svoji oceni upoštevala, ali so bile v zadnjem času izvedene večje komercialne naložbe v dostopovna omrežja naslednje generacije.

4. KONČNE DOLOČBE

- (80) Te smernice se bodo uporabljale od prvega dne po njihovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.
- (81) Komisija bo te smernice uporabljala v zvezi z vsemi priglašenimi ukrepi pomoči, glede katerih bo morala odločati po objavi teh smernic v *Uradnem listu Evropske unije*, čeprav so bili projekti priglašeni pred tem datumom.
- (82) Na podlagi obvestila Komisije o določitvi pravil, ki se uporabljajo pri ocenjevanju nezakonitih državnih pomoči¹¹², bo Komisija za nezakonito pomoč uporabila pravila, ki so veljala v času odobritve pomoči. Zato bo te smernice uporabila v primeru nezakonite pomoči, ki je bila dodeljena po njihovi objavi.
- (83) Komisija državam članicam na podlagi člena 108(1) PDEU predlaga naslednje ustrezne ukrepe v zvezi z njihovimi obstoječimi shemami pomoči za postavitve širokopasovnih omrežij. Za zagotovitev skladnosti z določbami iz teh smernic bi morale države članice v dvanajstih mesecih po objavi teh smernic v *Uradnem listu Evropske unije* po potrebi spremeniti svoje okvirne sheme in jih tako uskladiti z

---

¹⁰⁹ Skladno s točkama 60 in 61 so to omrežja, ki temeljijo na verodostojnih naložbenih načrtih za bližnjo prihodnost, tj. obdobje treh let.

¹¹⁰ Dostopovna omrežja naslednje generacije recimo ne dosežejo prostorov končnih uporabnikov z optičnim omrežjem v primeru omrežja FTTN, pri katerem so optični kabli položeni le do vozlišč (uličnih priključnih omaric). Podobno tudi nekatera kabelska omrežja uporabljajo optične kable do uličnih priključnih omaric in končne uporabnike povezujejo s koaksialnimi kabli).

¹¹¹ Glej točko 55.

¹¹² UL C 119, 22.5.2002 str. 22.

Draft

določbami o preglednosti (točka 67) in določbami o grosističnem dostopu (točki 67 in 76) iz teh smernic.

- (84) Države članice so pozvane, da v dveh mesecih od datuma objave teh smernic v *Uradnem listu Evropske unije* predložijo svoje izrecno brezpogojno soglasje k predlaganim ustreznim ukrepom. Če Komisija ne bo prejela nobenega odgovora, bo domnevala, da se zadevna država članica ne strinja s predlaganimi ukrepi.
- (85) Komisija lahko skladno s pomembnimi spremembami v zvezi z razvojem trga, tehnologije in predpisov v prihodnosti te smernice revidira.

5. PRILOGA – ZNAČILNI UKREPI PODPORE ZA ŠIROKOPASOVNA OMREŽJA

Komisija je skozi prakso pri obravnavi zadev ugotovila, da države članice za spodbujanje postavitve širokopasovnih omrežij pogosto uporabljajo nekatere mehanizme financiranja, ki se ocenjujejo na podlagi člena 107(1) PDEU. Nanizani primeri so samo v ponazoritev in niso izčrpn, saj lahko javni organi razvijejo različne načine za spodbujanje postavitve širokopasovnih povezav ali pa opisane modele prilagodijo. Izbrani mehanizmi navadno vključujejo državno pomoč, razen če se naložba izvede v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu (glej poglavje 2.2.1).

1. **Dodelitev sredstev** („financiranje vrzeli“¹¹³): pri večini primerov, ki jih je proučila Komisija, država članica¹¹⁴ vlagateljem v širokopasovna omrežja¹¹⁵ zagotovi neposredne denarne dotacije za izgradnjo, upravljanje in komercialno izkoriščanje širokopasovnega omrežja¹¹⁶. Take dotacije običajno vključujejo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, saj se dotacija financira iz državnih sredstev in daje prednost vlagatelju za izvedbo komercialne dejavnosti pod pogoji, ki na trgu drugače ne bi bili na voljo. V takem primeru so upravičenci do pomoči tako operaterji omrežja, ki prejmejo dotacijo, kot tudi ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, ki želijo dobiti grosistični dostop do subvencioniranega omrežja.
2. **Pomoč v naravi**: v drugih primerih države članice spodbujajo postavitve širokopasovnega omrežja s financiranjem postavitve širokopasovnega omrežja (ali njegovega dela), ki je pozneje dano na voljo vlagateljem na področju elektronskih komunikacijskih storitev, ki bodo te elemente omrežja uporabljali za lastne projekte postavitve širokopasovnih omrežij. Ta pomoč je lahko v različnih oblikah, najpogosteje pa države članice zagotavljajo pasivno širokopasovno infrastrukturo z izvajanjem gradbenih del (na primer izgradnjo cest) ali s postavitvijo vodov ali kablov iz temnih optičnih vlaken¹¹⁷. Taka oblika podpore ustvarja prednosti za vlagatelje na področju širokopasovnih omrežij, ki si tako prihranijo zadevne investicijske stroške¹¹⁸, in tudi za ponudnike elektronskih komunikacijskih storitev, ki želijo dobiti grosistični dostop do subvencioniranega omrežja.
3. **Širokopasovno omrežje, ki ga upravlja država, ali njegov del**: državna pomoč je lahko prav tako vključena, če država namesto zagotovitve pomoči vlagateljem v širokopasovna omrežja postavi (dele) širokopasovnega omrežja, ki ga tudi neposredno upravlja prek

---

¹¹³ Izraz „financiranje vrzeli“ se nanaša na razliko med stroški naložbe in pričakovanim dobičkom zasebnih vlagateljev.

¹¹⁴ Ali kateri koli drugi javni organ, ki dodeljuje pomoč.

¹¹⁵ Izraz „vlagatelji“ označuje podjetja ali operaterje elektronskih komunikacijskih omrežij, ki vlagajo v izgradnjo in postavitve širokopasovne infrastrukture.

¹¹⁶ Za primere financiranja vrzeli glej zadeve SA.33438 a.o – Poljska, Projekt postavitve širokopasovnega omrežja za vzhodno poljsko, SA 32866 – Grčija, Razvoj širokopasovnih omrežij na podeželskih območjih Grčije, SA. 31851 – Italija, Širokopasovno omrežje v regiji Marche, N 368/2009 – Nemčija, Sprememba sheme državne pomoči za širokopasovna omrežja N 115/2008 – Širokopasovno omrežje na podeželskih območjih Nemčije.

¹¹⁷ Glej odločbe Komisije v zadevah N 53/2010 – Nemčija, Zvezni okvirni program za podporo vodov, in N 596/2009 – Italija, – Premostitev digitalne ločnice v Lombardiji. Glej tudi Odločbo N 383/2009 – Nemčija, Sprememba Odločbe št. N 150/2008 – Širokopasovna omrežja na podeželskih območjih Saške, navedeno v opombi 40 v zvezi s splošnimi deli v okviru vzdrževanja cest.

¹¹⁸ Stroški za gradbena dela in druge naložbe v pasivne infrastrukture lahko pomenijo do 70 % vseh stroškov projekta za širokopasovno omrežje.

Draft

podružnice javne uprave ali podjetja v njeni lasti¹¹⁹. Ta model posredovanja običajno zajema izgradnjo pasivne omrežne infrastrukture v javni lasti z namenom, da bo z zagotovitvijo grosističnega dostopa do omrežja pod nediskriminatornimi pogoji dana na voljo operaterjem širokopasovnih omrežij. Zagotovitev grosističnega dostopa je gospodarska dejavnost v smislu člena 107(1) PDEU. Izgradnja širokopasovnega omrežja za komercialno uporabo je v skladu s sodno prakso gospodarska dejavnost, torej je državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU ob postavitvi širokopasovnega omrežja lahko že prisotna¹²⁰. Upravičenci do pomoči so tudi ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, ki želijo dobiti grosistični dostop do omrežja.

4. **Širokopasovno omrežje, ki ga upravlja koncesijsko podjetje:** države članice lahko financirajo tudi postavitev širokopasovnega omrežja, ki ostane v javni lasti, vendar se njegovo upravljanje v okviru konkurenčnega razpisnega postopka ponudi komercialnim operaterjem, ki ga nato upravljajo in izkoriščajo na grosistični ravni¹²¹. Tudi v tem primeru lahko ukrep glede na to, da je omrežje postavljeno z namenom izkoriščanja, pomeni državno pomoč. Za upravičence do pomoči se štejejo operater, ki upravlja in izkorišča omrežje, pa tudi tretji ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev, ki želijo dobiti grosistični dostop do omrežja.

---

¹¹⁹ Odločba Komisije v zadevi N 330/2010 – Francija, Nacionalni program za vzpostavitev širokopasovnega omrežja, ki je zajemal različne načine posredovanja; pri enem izmed njih so lahko ozemeljske skupnosti upravljale lastna širokopasovna omrežja kot „režijske“ obrate.

¹²⁰ Sodba Splošnega sodišča z dne 24. marca 2011 v zadevi Freistaat Sachsen in drugi proti Komisiji (T-443/08 in T-455/08 [še nista objavljeni]).

¹²¹ Glej odločbe Komisije v zadevah N 497/2010 – Združeno kraljestvo, SHEFA – 2 Interconnect, N 330/2010 – Francija, Nacionalni program za vzpostavitev širokopasovnega omrežja, in N 183/2009 – Litva, Projekt RAIN.

6. PRILOGA II: GLOSAR TEHNIČNIH POJMOV

Za te smernice se uporabljajo opredelitve pojmov, navedene spodaj. Opredelitve ne vplivajo na nadaljnje tržne, tehnološke in zakonodajne spremembe.

Segment dostopa: zaključni segment, ki povezuje zaledno omrežje in prostore končnih uporabnikov.

Zaledno omrežje: del širokopasovnega omrežja, ki je vmesna povezava med hrbteničnim omrežjem in omrežjem dostopa.

Dostop z bitnim tokom: ponudnik grosističnega dostopa namesti širokopasovno povezavo v prostorih stranke in to povezavo da na voljo tretjim osebam.

Temna vlakna: neosvetljena vlakna, pri čemer sistemi prenosa niso priključeni.

Vod: podzemna cev ali kabelski kanal za namestitvev (optičnih, bakrenih ali koaksialnih) kablov širokopasovnih omrežij.

Popolna razvezanost: fizična razvezanost zagotavlja dostop do dostopovnega voda končnih uporabnikov in omogoča, da sistemi prenosa konkurentov prek njega neposredno prenašajo podatke.

FTTH (Fibre To The Home – vlakna do doma): omrežje FTTH, ki povezuje prostore končnih uporabnikov prek optičnih kablov, je dostopovno omrežje, ki ga tvorijo vodi iz optičnih vlaken dovodne povezave in segmenta odzemanja (drop) dostopovnega omrežja (vključno s hišno napeljavo).

FTTB (Fibre To The Building – vlakna do stavbe): omrežje, ki povezuje prostore končnih uporabnikov prek optičnih kablov, kar pomeni, da se do stavbe položijo optični kabli, znotraj nje pa se napeljejo bakreni ali koaksialni kabli ali kabli LAN.

FTTN (Fibre to the Nodes – vlakna do vozlišč): optični kabli so postavljeni do uličnih priključnih omaric tudi do več kilometrov stran od prostorov uporabnika, do koder so napeljeni bakreni (pri omrežjih vlakna do omaric / VDSL) ali koaksialni kabli (pri kabelskih omrežjih / omrežjih DOCSIS 3). Omrežje FTTN se običajno šteje kot začasna, vmesna stopnja pred celovitim omrežjem FTTH.

Nevtralna omrežja: omrežja, ki lahko podpirajo vse vrste topologij omrežij. Pri omrežjih FTTH naj bi infrastruktura podpirala topologije „točka–točka“ in tudi „točka–več točk“.

Dostopovno omrežje naslednje generacije: omrežje z žičnim dostopom, ki ga v celoti ali delno sestavljajo optični elementi in lahko zagotavlja širokopasovne storitve z izboljšanimi lastnostmi v primerjavi s storitvami, ki se zagotavljajo prek obstoječih bakrenih omrežij.

Pasivno omrežje: širokopasovno omrežje brez aktivnih komponent. Običajno obsega vode in kable iz temnih optičnih vlaken ter ulične priključne omarice.

Pasivni grosistični dostop: dostop do prenosnega medija brez elektronskih komponent.

Draft

Točka–več točk: topologija omrežja, v okviru katere so posamezni potrošniški vodi namenjeni neposrednemu pasivnemu vozlišču (npr. ulični priključni omarici), kjer se ti vodi združijo v vod za souporabo. Združitev je lahko pasivna (z razdelilniki, kot na primer pri arhitekturi PON) ali aktivna (kot je omrežje FTTC).

Točka–točka: topologija omrežja, pri kateri ima vsak potrošnik svoj priključni vod do velemestne vstopne točke.

Proizvodi na področju grosističnega dostopa: dostop operatorju omogoča uporabo objektov drugega operaterja. Proizvodi na področju grosističnega dostopa, ki se lahko zagotavljajo prek subvencioniranih omrežij, so:

- **omrežja FTTH/FTTB:** dostop do vodov, temnih vlaken, razvezani dostop do krajevne zanke (razvezave WDM-PON ali prek optičnega delilnika (ODF)) in dostop do bitnega toka;
- **kabelska omrežja:** dostop do vodov in bitnega toka;
- **omrežja FTTC:** dostop do vodov, razvezava podzank in dostop do bitnega toka;
- **pasivna omrežna infrastruktura:** dostop do vodov, temnih vlaken in/ali razvezani dostop do krajevne zanke. V primeru integriranega operaterja: obveznosti dostopa (ki se razlikujejo od dostopa do pasivne infrastrukture) se naložijo v skladu z določbami iz Priporočila o dostopovnih omrežjih naslednje generacije;
- **širokopasovna omrežja, ki temeljijo na ADSL:** razvezani dostop do krajevne zanke, dostop do bitnega toka;
- **mobilna ali brezžična omrežja:** bitni tok, souporaba fizičnih drogov in dostop do zalednih omrežij;
- **satelitska omrežja:** dostop do bitnega toka.